

ΔΙΑΖΩΜΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
2^{ης} ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ»
ΜΕ ΤΑ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΤΟΥ ΜΕΛΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015

COSTA NAVARINO - ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Το Σάββατο 18 Απριλίου 2015 πραγματοποιήθηκε στις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις Costa Navarino στη Γάλοβα Μεσσηνίας η δεύτερη συνάντηση του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» με τα Εταιρικά του Μέλη.

Στην αρχή της συνεδρίασης ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», κος **Σταύρος Μπένος** καλωσόρισε όλους όσους παρευρέθηκαν στη συνάντηση.

Ο κος Μπένος, έχοντας ως γνώμονα την τριαντάχρονη διαδρομή του σε όλα τα αξιώματα, επισήμανε αρχικά την απουσία συνεννόησης μεταξύ των φορέων.

Επισημαίνοντας ότι τα δημόσια αγαθά είναι υπόθεση υπεράσπισης του καθενός μας ο κος Μπένος υπογράμμισε ότι το «ΔΙΑΖΩΜΑ» ενώνει όλες τις δυνάμεις της χώρας και οικοδομεί σιγά-σιγά μια κοινωνική συμμαχία, η οποία πλαισιώθηκε αρχικά από την οικογένεια των αρχαιολόγων (αρχαιολόγοι, αναστηλωτές, συντηρητές), εν συνεχεία από τους διανοούμενους- δημιουργούς, και τέλος από τις πόλεις, τις περιφέρειες, τους πολίτες και τους συλλόγους.

Αμέσως μετά δήλωσε ότι είναι ευτυχής, διότι κατά τη διάρκεια της συνάντησης παρευρίσκονται στο ίδιο τραπέζι όλοι οι σύμμαχοι που προανέφερε, με προεξάρχουσα, όμως, την επιχειρηματική κοινότητα που δίνει πνοή, σάρκα και πλούτο σε αυτή τη χώρα.

Ωστόσο, ο κος Μπένος, αφού εκμυστηρεύτηκε στους παρευρισκόμενους ότι πολλές φορές έκανε την αυτοκριτική του γιατί στα πρώτα χρόνια της δημόσιας διαδρομής του ήταν ανάμεσα σε εκείνους που ενοχοποίησαν την επιχειρηματικότητα, διαπίστωσε ότι «το επιχειρείν» και η επιχειρηματική κοινότητα στη συμμαχία αυτή έχουν ακόμη ελλιπή συμμετοχή. Στο σημείο αυτό υπογράμμισε ότι το πολιτικό σύστημα σε όλο το μεταπολιτευτικό κύκλο ενοχοποίησε την επιχειρηματικότητα, δηλαδή το λαμπερό, εμπορεύσιμο και ανταγωνιστικό κομμάτι της οικονομίας.

«Η φιλοδοξία μας, συνέχισε ο κος Μπένος, είναι να αθροίσουμε με έναν τρόπο δημιουργικό όλες τις δυνάμεις που διαθέτει αυτή η χώρα και ό,τι μπορεί να δώσει ο καθένας μας. Είναι μια ανοιχτή πρόσκληση το «ΔΙΑΖΩΜΑ», μια μεγάλη συμμαχία με απόλυτο σεβασμό στους θεσμούς της πατρίδας μας».

Ακολούθως, αναφέρθηκε στον όρο «κρατισμός», ο οποίος κατά τη γνώμη του κατέστρεψε τα κινήματα πολιτών στον μεταπολιτευτικό κύκλο, αλλά και στον όρο «φαινόμενο του εκκρεμούς», ένα φαινόμενο που, όπως επισημαίνουν οι θεωρητικοί, εμφανίζεται τις περιόδους των κρίσεων. Ερμηνεύοντας το φαινόμενο αυτό επισήμανε ότι τα κινήματα πολιτών από τη μια πλευρά άπλωναν το χέρι στο κράτος, προκαλώντας ως κοινωνικά κινήματα μια ιδιότυπη διαπλοκή, από την άλλη πλευρά έτειναν στο άλλο άκρο του φάσματος, τον ακτιβισμό.

«Ωστόσο το «ΔΙΑΖΩΜΑ», συνέχισε ο κος Μπένος, από την αρχή της ίδρυσής του δεν στράφηκε σε κανένα από τα δύο άκρα και δήλωσε εξ' αρχής τη διαθεσιμότητά του προς το κράτος, με στόχο να συμβάλει στην ποσοτική και ποιοτική βελτίωση των επιδόσεών του. Πήραμε δυο στρατηγικές αποφάσεις στο ξεκίνημά μας: Η πρώτη ήταν να μην πάρουμε ποτέ λεφτά από το κράτος, μια τόσο μεγάλη ιδέα για την ανάδειξη των μνημείων και τη συμβολή τους στην αειφορία και την ανάπτυξη της χώρας πρέπει να θεμελιωθεί στην κοινωνία των πολιτών για να έχει νόημα. Η δεύτερη απόφαση είναι ότι ποτέ δεν θα διεκδικήσουμε πιστώσεις από τα ευρωπαϊκά προγράμματα, η οποία, επίσης, απεδείχθη πολύ συμβολική και ουσιαστική».

Εν συνεχεία ο κος Μπένος αναφέρθηκε στο έργο του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», το οποίο φροντίζει να είναι «παρών», όπου το χρειάζεται το κράτος και να επιλύει με τον ταχύτερο δυνατό τρόπο προβλήματα που ανακύπτουν. Το «ΔΙΑΖΩΜΑ» προετοιμάζει προγράμματα για την ανάδειξη των μνημείων, τα οποία υπαγορεύουν η κοινωνία, οι θεσμοί της χώρας, η Κυβέρνηση, η Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση».

Μάλιστα ο κος Μπένος με χαρά ανακοίνωσε ότι πρόσφατα πραγματοποιήθηκε και η πρώτη ένταξη στο Ε.Σ.Π.Α. δύο έργων πολιτισμού στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Διαδρομής στα αρχαία θέατρα της Ηλείου: η αποκατάσταση του θεάτρου των Γιτώνων, με προϋπολογισμό 1.200.000 ευρώ και του αρχαίου θεάτρου της Δωδώνης με 950.000 ευρώ. Επίσης, ανακοίνωσε μια ακόμη χαρμόσυνη είδηση: ότι το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος αποδέχτηκε την πρόταση χορηγίας που είχε υποβάλει το «ΔΙΑΖΩΜΑ» για την αποκατάσταση του Ρωμαϊκού θεάτρου της Νικόπολης, προϋπολογισμού 200.000 ευρώ.

Στο σημείο αυτό ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» επισήμανε ότι η σημερινή συζήτηση θα εξελιχθεί με βάση τρία ερωτήματα:

- **Το πρώτο ερώτημα: Εμείς το Διάζωμα και εσείς οι σύμμαχοί μας τι άραγε μπορούμε να κάνουμε ως οικογένεια για την ανάδειξη των μνημείων; Μάλιστα έχουμε κάποια πρώτα δείγματα γραφής, τα οποία θα μοιραστούμε σήμερα.**
- **Το δεύτερο μεγάλο θέμα: Πόσο μπορεί να εμπλακεί ο επιχειρηματικός κόσμος στα μείζονα προγράμματα του πολιτισμού;**
Θα σας παρουσιάσουμε, λοιπόν, ένα σχέδιο που έχει το «Διάζωμα» προτείνει στην κυβέρνηση κυρίως, αλλά και στο Υπουργείο Πολιτισμού, για το οποίο έχει ήδη γίνει μια διαβούλευση σε όλη τη χώρα με Περιφερειάρχες, Δημάρχους, κοινωνικές και πολιτιστικές οργανώσεις.
- **Το τρίτο ερώτημα: Πως μαζί ανοίγουμε τις νέες λεωφόρους και χτίζουμε γέφυρες για να διορθώσουμε το μεγάλο έλλειμμα που υπάρχει στη χώρα μας, δηλαδή την έλλειψη συνεργειών, οι οποίες μόνο κέρδη μπορούν να φέρουν σε όλους μας;**

Μετά από αυτή τη μικρή εισαγωγή, ο κος Μπένος ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους ότι τη φιλοξενία, καθώς και το μεσημεριανό γεύμα, παρέχει ο κος Αχιλλέας Κωνσταντακόπουλος, ο οποίος ήταν και ο πρώτος χορηγός του σωματείου, και η TEMES – COSTA NAVARINO. «Με τον Αχιλλέα, συνέχισε, έχουμε μια σχέση οικογενειακή και πολύ ουσιαστική. Παρόμοια σχέση είχα και με τον πατέρα του, καπετάν Βασίλη, τον οποίο νοσταλγώ πολύ συχνά». Ολοκληρώνοντας, ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά τον κο Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλο, τον οποίο προσκάλεσε για να απευθύνει έναν χαιρετισμό.

Ο κος **Αχιλλέας Κωνσταντακόπουλος** ευχαρίστησε θερμά τον κο Μπένο και ανέφερε ότι είναι χαρά, τιμή και υποχρέωση για εκείνον, καθώς και για όλους τους συνεργάτες του, να βοηθούν σε αυτή την προσπάθεια. «Η σχέση αυτή, συνέχισε, έχει ξεκινήσει πολλά χρόνια πριν από τον Καπετάνιο, ο οποίος μας έχει αφήσει ευχή και κατάρτα να βοηθάμε όσο μπορούμε τα προγράμματα που αξίζουν. Αντίστοιχα αυτό που εσείς κάνετε για την περιοχή, κε Μπένο, βοηθάει όλους εμάς».

Αρχικά, ο κος Κωνσταντακόπουλος αναφέρθηκε στην Costa Navarino, ένα καινούργιο προορισμό, ο οποίος στηρίζεται βασικά στην ανάπτυξη και στην επιτυχία ολόκληρης της περιοχής και υπογράμμισε ότι εάν η περιοχή ευημερεί, τότε αναπτύσσεται και η Costa Navarino. Αμέσως μετά, καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους και εξέφρασε τη μεγάλη χαρά του για αυτή τη συνάντηση.

Εν συνεχεία συνεχάρη το «ΔΙΑΖΩΜΑ» και τους συνεργάτες του για την εξαιρετική δουλειά που κάνουν. Επίσης, ευχαρίστησε θερμά όλους τους ανθρώπους που συνδράμουν στο έργο του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», διότι έμμεσα βοηθούν και τον ίδιο, αλλά και όλη την πατρίδα μας.

Στο σημείο αυτό ο κος Κωνσταντακόπουλος έκανε ειδική αναφορά στην κα Ελισάβετ Χατζηνικολάου, μέλος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» και προσωπική φίλη του Καπετάνιου, η οποία έχει βοηθήσει πολύ αφ' ενός το «ΔΙΑΖΩΜΑ», αφ' ετέρου στη δημιουργία του θεσμικού πλαισίου των Π.Ο.Τ.Α εντός του οποίου αναπτύχθηκε η Costa Navarino.

«Ενώ σε άλλες χώρες, επισήμανε ο κος Κωνσταντακόπουλος, για να κάνεις κάτι σου λένε κάνε ό,τι θέλεις αρκεί να μην το απαγορεύει ο νόμος, στην Ελλάδα για να κάνεις κάτι πρέπει να το προβλέπει ο νόμος. Αυτή είναι η τεράστια διαφορά μας στο θεσμικό πλαίσιο. Άρα, λοιπόν, για την ανάπτυξη μιας σύνθετης τουριστικής επένδυσης με ξενοδοχεία, γήπεδα γκολφ, παραθεριστικές κατοικίες κ.α. που απλωνόταν σε διαφορετικούς δήμους έπρεπε πρώτα να υπάρξει ένα νέο θεσμικό πλαίσιο. Σε αυτό βοήθησε τα μέγιστα η κα Χατζηνικολάου, “νονά” των Π.Ο.Τ.Α., Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης. Η κα Ελισάβετ Χατζηνικολάου είναι σήμερα εδώ μαζί μας και θα ήθελα και δημόσια να την ευχαριστήσω!»

Κλείνοντας, ο κος Κωνσταντακόπουλος ευχαρίστησε θερμά όλους τους παριστάμενους για την επιλογή του Costa Navarino.

Το λόγο έλαβε και πάλι ο κος Σταύρος Μπένος, ο οποίος για μια ακόμη φορά ευχαρίστησε τον κο Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλο, και ανέφερε ότι η κα Μπέττυ Χατζηνικολάου δεν είναι μόνο «νονά» της Π.Ο.Τ.Α., αλλά και «νονά» των Πολιτιστικών Διαδρομών στα αρχαία θέατρα.

Ακολούθως, ο κος Μπένος επισήμανε ότι η Μεσσηνία έχει τη χαρά και την τύχη να προΐσταται της Εφορείας της μια σπουδαία και νέα αρχαιολόγος, η κα Ευαγγελία Μηλίτση. Αμέσως μετά έδωσε το λόγο στην κα Μηλίτση, η οποία παρουσίασε όλα τα μνημεία της Μεσσηνίας.

Αρχικά, η κα **Ευαγγελία Μηλίτση** καλωσόρισε όλους στη Μεσσηνία.

Εν συνεχεία, ανέφερε ότι η Ενιαία Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας, υπηρεσία που σχηματίστηκε από τη συνένωση της ΔΗ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και της 26^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων μετά από την εφαρμογή του νέου οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού τον Οκτώβριο του 2014, έχει στην αρμοδιότητά της το σύνολο των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων του νομού Μεσσηνίας. Μάλιστα υπογράμμισε ότι πρόκειται για ένα σύνολο που απαρτίζεται από σπουδαία μνημεία και έδειξε ενδεικτικές φωτογραφίες.

Αμέσως μετά, η κα Μηλίτση επισήμανε ότι τα τέσσερα τελευταία χρόνια μέσα από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Ιόνιοι νήσοι 2007-2013*», το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα*» και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «*Ψηφιακή σύγκλιση*» κατέστη δυνατό να συντελεστεί ένα εκτενέστατο έργο αναστήλωσης και ανάδειξης, μετά την ολοκλήρωση του οποίου, προς το τέλος δηλαδή του 2015, θα έχει κυριολεκτικά μεταμορφωθεί το πολιτιστικό τοπίο της Μεσσηνίας.

Επίσης, υπογράμμισε ότι εκτός από τη χρηματοδότηση που είναι φυσικά ο βασικός μοχλός για την υλοποίηση των έργων, η επιτυχημένη ολοκλήρωσή τους οφείλεται και στην

αφοσίωση, το μόχθο και το ζήλο του προσωπικού της εφορείας, ανθρώπων που εργάζονται πέραν ωραρίου, αλλά και δημοσιοϋπαλληλικής νοοτροπίας.

Στο σημείο αυτό η κα Μηλίτση επισήμανε ότι το σύνολο σχεδόν των αναστηλωτικών έργων υλοποιείται με τη μέθοδο της αυτεπιστασίας, χωρίς δηλαδή τη μεσολάβηση αναδόχων, μια μέθοδο που εξασφαλίζει άριστο ποιοτικά αποτέλεσμα, επιφέρει μείωση του κόστους των έργων και ταυτόχρονα συντελεί στη μείωση της ανεργίας, καθώς για κάθε έργο που υλοποιείται προσλαμβάνεται προσωπικό που προέρχεται κατά κύριο λόγο από τις περιοχές, όπου εκτελείται το κάθε έργο.

Ακολούθως, τόνισε ότι ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων της Εφορείας που εκτελούνται με αυτεπιστασία προσεγγίζει τα 6.000.000 ευρώ και συνέχισε παρουσιάζοντας συνοπτικά όσα έχουν συντελεστεί μέσω του Ε.Σ.Π.Α. τα τελευταία χρόνια.

Αρχικά, αναφέρθηκε στο Ανάκτορο του Νέστορος, όπου εκτελούνται δυο συνολικά έργα για την προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου και επισήμανε ότι το πρώτο αφορά την αντικατάσταση του παλαιού στεγάστρου προστασίας, έργο που εκτελεί με εργολαβία η Διεύθυνση Μελετών και Εκτέλεσης Έργων Μουσείων και Πολιτιστικών Κτιρίων και ότι η Εφορεία υλοποιεί το υποέργο των εργασιών προστασίας και αποκατάστασης του μνημείου πριν και μετά την κατασκευή του νέου στεγάστρου, καθώς και την ανάδειξη του χώρου.

«Η καινοτομία του στεγάστρου, συνέχισε, έγκειται στο ότι θα συμβάλλει στη δημιουργία και διατήρηση των απαραίτητων συνθηκών μικροκλίματος για την προστασία του μνημείου και επιπλέον οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να περιηγούνται από αναρτώμενους υπερυψωμένους διαδρόμους, ώστε να κατανοούν πλήρως τα επιμέρους δομικά και μορφολογικά του στοιχεία».

Επίσης, ανέφερε ότι στην ίδια περιοχή υλοποιείται το έργο της μετεγκατάστασης και επανέκθεσης του Αρχαιολογικού Μουσείου της Πύλου από το Αντωνοπούλειο κτίριο στο ισόγειο του κτιρίου του Μαιζώνος μέσα στο Νιόκαστρο της Πύλου και ότι η μουσειολογική και μουσειογραφική προσέγγιση βασίζεται στη χρήση σύγχρονων μέσων παρουσίασης και ψηφιακών πολυμεσικών εφαρμογών.

«Η επανέκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου στο Νιόκαστρο, συνέχισε η κα Μηλίτση, όπου εκτός από το ίδιο το μνημείο ο επισκέπτης θα μπορεί να δει εκθέσεις σχετικές με ενάλιες αρχαιότητες, αλλά και μια ψηφιακή αναπαράσταση της Ναυμαχίας του Ναυαρίνου, θα συμβάλλει στη δημιουργία ενός πολυεπίπεδου πολιτιστικού κόμβου διαχρονικής περιήγησης στην περιοχή της Πυλίας».

Σε στενή συνάφεια με τα παραπάνω βρίσκεται και το έργο της ψηφιακής ανάδειξης της Πυλίας, στο πλαίσιο του οποίου περιλαμβάνονται η ανάπτυξη μιας ψηφιακής πλατφόρμας διαχείρισης πολυμεσικού ψηφιακού περιεχομένου, όπου θα υπάρχει και η επιστημονική τεκμηρίωση αρχαιολογικών εκθεμάτων από τα μουσεία της Πύλου και της Χώρας. Επίσης, περιλαμβάνεται και η δημιουργία διαδικτυακού τόπου, ο οποίος θα έχει δυνατότητες κοινωνικής δικτύωσης και θα συνοδεύεται από διαδραστικές εφαρμογές και αντίστοιχο χάρτη σε οθόνη. Η τελευταία εφαρμογή θα φιλοξενηθεί στο Μουσείο της Χώρας και θα αναδεικνύει τις ανασκαφικές θέσεις της Πυλίας».

Παράλληλα, θα υπάρχει σύστημα αυτόματης ξενάγησης στο Μουσείο της Χώρας και στο ανάκτορο του Νέστορος, το οποίο μέσω έξυπνων συσκευών θα παρέχει στους επισκέπτες πληροφοριακό υλικό και τρισδιάστατες αναπαραστάσεις του ανακτόρου και του μυκηναϊκού μεγάρου που ανασκάπτεται τα τελευταία χρόνια στην Ίκλαινα».

Ας περάσουμε τώρα στα έργα που ξεκίνησαν από την πρώην 26^η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Σε αυτά εξέχουσα θέση κατέχει η αποκατάσταση της Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος ή Ανδρομονάστηρου, που βρίσκεται στα Πετράλωνα, λίγα χιλιόμετρα νότια της αρχαίας Μεσσήνης και αποτελεί ένα από τα καλύτερα διατηρημένα μοναστηριακά συγκροτήματα του ελλαδικού χώρου.

Το καθολικό της μονής (ημισύνθετος τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος) χρονολογείται στο 13^ο αιώνα και έχει χτιστεί πάνω σε ένα κεφαλόβρυσο, από το οποίο αναβλύζει μέχρι σήμερα πόσιμο νερό. Πύργοι, στάβλοι, πατητήρια, φούρνοι, τράπεζα και κελιά προσφέρουν τη δική τους μαρτυρία για τον τρόπο διαβίωσης των μοναχών κατά τη διάρκεια της μακραίωνης ιστορίας της Μονής. Οι περισσότεροι χώροι του μοναστηριού αντιμετώπιζαν στατικά προβλήματα, ενώ μεγάλο μέρος της τράπεζας είχε καταρρεύσει. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών στην τράπεζα και στο συνεχόμενο βόρειο πύργο η στέγη της τράπεζας, αλλά και το εσωτερικό της αποκαταστάθηκαν.

Εργασίες πραγματοποιήθηκαν και στο καθολικό της μονής, όπου αποκαταστάθηκε η στέγη, ο κεραμοπλαστικός διάκοσμος και τα δάπεδα και αποκαλύφθηκαν και συντηρήθηκαν οι τοιχογραφίες. Την περίοδο αυτή αποκαθίσταται το δυτικό μέρος του μοναστηριού, τα κελιά και το ηγουμενείο. Οι εργασίες πιστεύουμε ότι θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τον Οκτώβριο του 2015. Δεδομένης της σπουδαιότητάς της και αφού ολοκληρωθούν συνολικά οι εργασίες η ιστορική μονή μπορεί να αναδειχθεί σε πόλο έλξης για τους επισκέπτες. Παράλληλα τα πλατάνια, τα τρεχούμενα νερά και οι ήπιες καλλιέργειες στους γύρω λόφους συγκροτούν ένα οικοσύστημα μοναδικής φυσικής ομορφιάς που αξίζει κανείς να θαυμάσει.

Οι εργασίες αποκατάστασης στα τρία επόμενα μνημεία, δηλαδή στο ναό της Ζωοδόχου Πηγής Σαμαρίνας, στο ναό της Αγίας Σοφίας στη Λαγκάδα της Μάνης και στο μικρό σταυρεπίστεγο ναό της Ανάληψης στα Φιλιατρά, ολοκληρώθηκαν μέσα στο 2013.

Η Ζωοδόχος Πηγή Σαμαρίνας χρονολογείται στο 12^ο αιώνα και είναι ένα από τα ωραιότερα βυζαντινά μνημεία της Ελλάδας. Στο εσωτερικό αποκαταστάθηκε το εξαιρετικής τέχνης βυζαντινό τέμπλο, αποδιδόμενο στο λεγόμενο εργαστήριο μαρμαρογλυπτικής της «Σαμαρίνας», συντηρήθηκαν οι τοιχογραφίες και ολοκληρώθηκε η ανακεράμωση του τρούλου και τμημάτων της υπόλοιπης στέγης. Τοποθετήθηκαν νέες ξύλινες θύρες κατά το βυζαντινό σύστημα. Επίσης, διαμορφώθηκε ο περιβάλλον χώρος του μνημείου και τοποθετήθηκε ενημερωτική πινακίδα.

Η αποκατάσταση του κοιμητηριακού ναού της Αγίας Σοφίας στη Λαγκάδα της Μάνης που βρισκόταν σε ερειπώδη κατάσταση ολοκληρώθηκε, επίσης. Το μνημείο ανήκει σε μια σπάνια παραλλαγή μονόχωρων εκκλησιών, όπου η κάλυψη πραγματοποιείται με φουρνικά, και ανάγεται στα τέλη του 13^{ου} αι. Στην ίδια φάση ανήκει και το δίλοβο κωδωνοστάσιο, ένα από τα εντυπωσιακότερα σωζόμενα ανάλογα παραδείγματα. Τα λείψανα των τοιχογραφιών του πρώτου μισού του 14^{ου} αι., στο δυτικό τμήμα του ναού, διατηρούνταν σε πολύ κακή κατάσταση.

Ο μικρός, σταυρεπίστεγος ναός της Ανάληψης στα Φιλιατρά, που χρονολογείται, επίσης, το 13^ο αιώνα, ήταν έτοιμος να καταρρεύσει. Στο μνημείο πραγματοποιήθηκαν και ολοκληρώθηκαν οι απαραίτητες εργασίες αποκατάστασης.

Τον Δεκέμβριο του 2014 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες στον Άγιο Νικόλαο στο Καμπινάρι της Πλάτσας στη Μάνη. Πρόκειται για μια τρίκλιτη τρουλαία βασιλική, με δύο κύριες φάσεις, εκ των οποίων η πρώτη ανάγεται μάλλον στον 9^ο αιώνα, η άλλη χρονολογείται βάσει επιγραφής στο 1337/8. Οι τοιχογραφίες στο εσωτερικό του μνημείου συνιστούν ένα εξαιρετικής

ποιότητας σύνολο, το οποίο αντιπροσωπεύει ένα από τα πιο πρωτοπόρα καλλιτεχνικά ρεύματα της ζωγραφικής των Παλαιολόγων στην Πελοπόννησο.

Σε τελικό στάδιο βρίσκονται και οι εργασίες στον Ναό του Αγίου Νικολάου στη Μεσόρουγα της Αλαγονίας. Ο ναός έχει σχήμα ελεύθερου σταυρού με τρούλο που χρονολογείται στο 14^ο αιώνα. Η κατάσταση στο εσωτερικό του ναού ήταν τραγική και οι τοιχογραφίες έπεφταν. Η αποκατάσταση του μνημείου έχει ήδη ολοκληρωθεί ενώ υπολείπονται λίγες εργασίες στον περιβάλλοντα χώρο.

Το 2012 ξεκίνησε το έργο της αποκατάστασης του ανατολικού τμήματος των τειχών του Κάστρου της Ανδρούσας, ενός εκ των σημαντικότερων οχυρωματικών συνόλων της Φραγκοκρατίας στη Μεσσηνία που κτίστηκε στα μέσα του 13^{ου} αιώνα.

Μόλις τον Σεπτέμβριο του 2014, με αρκετή καθυστέρηση, ξεκινήσαμε τις εργασίες στον Πύργο του Δουράκη στην Καστάνια, σε μια πυργοκατοικία του 18^{ου} αιώνα. Οι εργασίες ελπίζουμε ότι θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τον Οκτώβριο του 2015.

Με χρηματοδότηση μέσω προγραμματικής σύμβασης που υπεγράφη με το Δήμο Πύλου-Νέστορος και με την Περιφέρεια Πελοποννήσου άρχισε η υλοποίηση της αποκατάστασης του υδραγωγείου της Πύλου.

Παράλληλα, η Υπηρεσία μας παρακολουθεί επεμβάσεις που γίνονται σε μνημεία της Μεσσηνίας από άλλες υπηρεσίες και διευθύνσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Στο Ναό των Χριστιάνων της Μεταμόρφωσης στην Τριφυλλία, ένα πάρα πολύ σημαντικό και εντυπωσιακό μνημείο, υλοποιήθηκαν εργασίες από τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, οι οποίες ολοκληρώθηκαν το Δεκέμβριο του 2013.

Επίσης, από τον ίδιο φορέα πραγματοποιήθηκαν εργασίες στις εγκαταστάσεις και στο οχυρό στον πύργο του συγκροτήματος των Μούρτζινων -Τρουπάκηδων στην Καρδαμύλη της Μάνης. Οι εργασίες τελείωσαν τον Αύγουστο του 2014.

Η ίδια Διεύθυνση πρόσφατα ξεκίνησε τρία νέα έργα: την προστασία της παράκτιας ζώνης και τη στερέωση των βραχωδών πρανών του κάστρου της Κορώνης, την αποκατάσταση των πτερύγων των κελιών της νέας Μονής Βουλκάνου και τη Μονή της Ζωοδόχου Πηγής Βελανιδιάς.

Στο πλαίσιο των δύο παραπάνω έργων, η Εφορεία μας εκτελεί δύο υποέργα: την αποκατάσταση του νοτίου τείχους στο Κάστρο της Κορώνης, το οποίο κρέμεται κυριολεκτικά στον γκρεμό - ένα έργο απαιτητικό και δύσκολο -, καθώς και την αποκατάσταση του καθολικού της νέας Μονής Βουλκάνου.

Επίσης, από τη Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων εκτελούνται οι εργασίες αποκατάστασης στην εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος που βρίσκεται μέσα στο Νιόκαστρο. Επίσης, εργασίες αποκατάστασης υλοποιούνται και στο λεγόμενο Πύργο του Βιλλεαρδουίνου στο κάστρο της Μεθώνης, ο οποίος όπως ο κύριος Ζίας έχει εύστοχα αναφέρει: “Έστεκε παρανόμως, παρά τους νόμους της φύσης δηλαδή”. Τέλος, εργασίες αποκατάστασης εκτελούνται και στο Καποδιστριακό σχολείο της Μεθώνης.

Εκτός από τα παραπάνω έργα, τα οποία γίνονται μέσω Ε.Σ.Π.Α. κυρίως, η Εφορεία μας δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη συνεργασία με πολιτιστικούς συλλόγους, εκκλησιαστικά συμβούλια και παράγοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης, προκειμένου να υλοποιηθούν αναστηλωτικά

έργα σε δεκάδες μνημεία του νομού που αντιμετωπίζουν μικρότερα ή μεγαλύτερα προβλήματα.

Ενδεικτικά, αναφέρω παραδείγματα τέτοιων συνεργασιών κατά την τελευταία τετραετία: η αποκατάσταση στον Άγιο Νικόλαο Αίπειας, όπου έγινε η ανάδειξη του χώρου και τοποθετήθηκε ένα στέγαστρο, στον Ναό της Κοίμησης στη Μικρομάνη, στο καμπαναριό των Εισοδίων της Θεοτόκου στα Καστέλια Πυλίας, στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος στο Νομισί, στην παλαιά Μονή Βουλκάνου κ.α.

Θα ήθελα, επίσης, να αναφέρω ότι στην Καστάνια, σε έναν από τους σημαντικότερους οικισμούς της Μάνης, ο οποίος είχε συνεχή κατοίκηση από τη μεσοβυζαντινή περίοδο μέχρι σήμερα, σώζονται πολλοί ναοί, ενώ διατηρείται και η αρχική οδική χάραξη του μεσαιωνικού οδικού δικτύου. Στον Ναό του Αγίου Νικολάου της Μαρούλενας και στον τετρακίονιο σταυροειδή εγγεγραμμένο Ναό του Αγίου Πέτρου η Εφορεία μας, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και με την ευγενική χρηματοδότηση του Θανάση και της Μαρίνας Μαρτίνου, πραγματοποίησε υποδειγματικές εργασίες αποκατάστασης, συνολικής δαπάνης 600.000 ευρώ.

Παράλληλα, στον ίδιο οικισμό η ελληνική ομογένεια του Λος Άντζελες ανέλαβε τη δαπάνη για την αποκατάσταση του σταυρεπίστεγου ναού του Αγίου Νικολάου Τρικάμπανου, προϋπολογισμού 100.000 ευρώ.

Η υλοποίηση των αναστηλωτικών εργασιών που παρουσιάστηκαν συμβάλλουν στην αναβάθμιση του πολιτιστικού τοπίου της Μεσσηνίας. Ωστόσο, τα μνημεία που χρήζουν αποκατάστασης παραμένουν πολλά και ο αγώνας για τη διάσωσή τους είναι συνεχής.

Όραμά μας είναι όχι μόνο η αναστήλωση, αλλά και η ανάδειξη των μνημείων και η σύνδεσή τους με το σύγχρονο γίνεσθαι, ώστε να αποτελέσουν χώρους ανταλλαγής ιδεών και πολιτιστικών αγαθών.

Για την επόμενη προγραμματική περίοδο, η Εφορεία μας έχει ήδη υποβάλει στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου ένα ολοκληρωμένο σύνολο προτάσεων, που αφορά κυρίως την αξιοποίηση των υποδομών που υλοποιήθηκαν μέσα από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και το Ε.Σ.Π.Α., τη δημιουργία αρχαιολογικών, πολιτιστικών δικτύων και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, προκειμένου μέσα από ψηφιακές εφαρμογές τα μνημεία να είναι πιο κατανοητά, ελκυστικά και πιο εύκολα προσβάσιμα.

Επιπλέον, έχουμε προτείνει την ενεργή συμμετοχή των παραγωγικών δυνάμεων ή των τοπικών συλλόγων: για παράδειγμα την πώληση τοπικών προϊόντων σε χώρους του Ανδρομονάστηρου ή τη συνεργασία με οινοπαραγωγούς και ελαιοπαραγωγούς για τη διεξαγωγή εκδηλώσεων οινογνωσίας και γευσιγνωσίας σε κατάλληλους χώρους, όπως το πατητήρι του Ανδρομονάστηρου ή των Χριστιάνων ή το λιοτριβείο των Μούρτζινων.

Άλλη μια πρότασή μας αφορά στην πιστοποιημένη κατάρτιση νέων ή ανέργων σε παραδοσιακές τεχνικές λάξευσης, οι οποίες όχι μόνο τείνουν, αλλά έχουν πλέον εξαφανιστεί, μέσα από κύκλους εκπαίδευσης που θα διεξάγονται σε κάστρα ή σε άλλους αρχαιολογικούς χώρους.

Παράλληλα, και προκειμένου να είμαστε έτοιμοι για οποιαδήποτε δυνατότητα ή ευκαιρία χρηματοδότησης, δημιουργούμε μια δεξαμενή μελετών για τα σημαντικότερα μνημεία του νομού μας, τα οποία χρήζουν άμεσης αποκατάστασης.

Έχουν ήδη εγκριθεί οι μελέτες για τους Ταξiάρχες Καστάνιας, ένα πολύ σημαντικό μνημείο λίγο έξω από τον οικισμό της Καστάνιας και για το Κάστρο του Μίλα. Σε τελικό στάδιο βρίσκονται οι μελέτες για τη Μονή Λυκάκη στη Μάνη, τη Μονή Παναγίας Γριβιτσιανής στη Φαλάνθη Κορώνης, την Παναγία και τον Άγιο Νικόλαο στα Ζερμπίσια, ενώ πρόσφατα ξεκίνησε η εκπόνηση μελετών για τον αρχαιολογικό χώρο των Ακοβίτικων, το θολωτό τάφο και το ρωμαϊκό λουτρό της Άνθειας.

Επιπλέον, μετά από προγραμματική σύμβαση που υπεγράφη πρόσφατα, ο Δήμος Πύλου-Νέστορος θα αναλάβει τη χρηματοδότηση των μελετών για την κτιριακή αναβάθμιση του Μουσείου της Χώρας, στο οποίο εκτίθενται μεταξύ άλλων τα ευρήματα από τις ανασκαφές του ανακτόρου του Νέστορος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει επίσης να αναφερθεί, και το λέω με μεγάλη χαρά και υπερηφάνεια, η κατεδάφιση του κτιρίου του ελαιοτριβείου πρώην ιδιοκτησίας Σπυρίδη, τον περασμένο Δεκέμβριο. Ήταν ένα κτίριο της δεκαετίας του '60, το οποίο βρισκόταν δίπλα στην πύλη του Κάστρου της Καλαμάτας, καταλαμβάνοντας τμήμα του νοτίου τείχους του. Η είσοδος του Κάστρου της Καλαμάτας μεταμορφώθηκε πραγματικά μετά από την κατεδάφιση αυτού του κτιρίου. Αυτή την περίοδο εκπονείται με ταχείς ρυθμούς από το επιστημονικό προσωπικό της Εφορείας η μελέτη για τη διαμόρφωση και ανάδειξη του χώρου του κάστρου.

Ανάμεσα στα παραπάνω, η Εφορεία μας διεξάγει πλήθος άλλων δράσεων, όπως οι μόνιμες, και περιοδικές εκθέσεις. Μια καταπληκτική έκθεση είχε οργανώσει η πρώην ΔΗ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών αρχαιοτήτων με τίτλο «Οι μυθικοί χοροί της Μεσσηνίας» στην αίθουσα περιοδικών εκδηλώσεων του Αρχαιολογικού Μουσείου Μεσσηνίας, αλλά και άλλη μια έκθεση είχε οργανωθεί από την πρώην 26^η ΕΒΑ με θέμα τα όπλα της Επανάστασης στον ίδιο χώρο πέρυσι τον Μάιο.

Οι εκθέσεις, τα εκπαιδευτικά προγράμματα σε διάφορους αρχαιολογικούς χώρους της Μεσσηνίας, οι οργανωμένες περιηγήσεις και η παρουσίαση του έργου μας έχουν ως στόχο να φέρουν τους πολίτες πιο κοντά στον μνημειακό πλούτο της Μεσσηνίας, να τους εκπαιδεύσουν, να τους ευαισθητοποιήσουν και τελικά να τους μετατρέψουν από απλούς επισκέπτες σε κοινωνούς του πολιτιστικού μας αποθέματος.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι η Αρχαιολογική Υπηρεσία της Μεσσηνίας, όπως και όλες οι εφορείες αρχαιοτήτων της χώρας μας, έχει τεράστια δυναμική που πηγάζει κυρίως από το επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό της. Με την ανάλογη χρηματοδότηση και την κατάλληλη στελέχωση μπορεί να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες προκλήσεις, να αναδείξει τα μνημεία και να τα διαχειριστεί με τον ορθότερο και ασφαλέστερο τρόπο.

Η συμμετοχή των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας σε μείζονα αρχαιολογικά προγράμματα είναι, κατά την άποψή μου, δυνατή, αλλά και αναγκαία, αρκεί να είναι σαφές το θεσμικό πλαίσιο για το ρόλο και το βαθμό συμμετοχής τους, ώστε η ορθή διαχείριση των μνημείων να είναι απόλυτα εξασφαλισμένη και να αποφεύγεται η εμπορευματοποίηση και η καθ' οιονδήποτε τρόπο αλλοίωσή τους.

Θα ήθελα και από αυτή τη θέση να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους συνδράμουν με κάθε τρόπο στο έργο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας. Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αγαπητό πρόεδρο του Διαζώματος, κ. Σταύρο Μπένο, για την πρόσκλησή του να συμμετέχω στη 2^η Συνάντηση του Διαζώματος με τα εταιρικά μέλη του».

Ο κος Σταύρος Μπένος ευχαρίστησε την κα Ευαγγελία Μηλίτση για την εντυπωσιακή και πολύ πλούσια ομιλία της.

Αμέσως μετά, σε απ' ευθείας σύνδεση, μεταδόθηκε μήνυμα του κ. Θωμά Παπαλεξόπουλου από τον Όμιλο ΤΙΤΑΝ.

Ο κος Παπαλεξόπουλος ανέφερε περίπου τα εξής:

«Η Ελλάδα είναι η πιο ωραία πατρίδα του κόσμου και εμείς έχουμε την πιο εντυπωσιακή, πνευματική και πολιτιστική, κληρονομιά. Ωστόσο, στην Ελλάδα υπάρχει μια δύσκολη κοινωνία, μια κοινωνία που ξέρει συνήθως πολύ πιο εύκολα και πιο γρήγορα τι δεν επιθυμεί από το τι θέλει, κάτι το οποίο σε μια δημοκρατική χώρα πρέπει να μπορεί να τύχει ευρύτερης αποδοχής, αλλά και προαπαιτεί σοβαρό προβληματισμό. Επίσης, έχουμε και ένα κράτος δυσλειτουργικό και καταχρεωμένο. Δεδομένων αυτών, τίθεται το ερώτημα: εμείς, οι ενεργοποιημένοι πολίτες, πώς μπορούμε να συμβάλουμε ουσιαστικά και αποτελεσματικά; Γιατί το πρώτο που πρέπει να μην κάνουμε ποτέ, είναι να σηκώνουμε τα χέρια και να λέμε, μα εγώ τι μπορώ να κάνω; Οφείλουμε, αντίθετα, όλοι, όπου μπορούμε, να δίνουμε το παράδειγμα της προσπάθειας και να μην επιζητούμε εγγύηση επιτυχίας για την ανάληψη πρωτοβουλίας. Στο κάτω-κάτω, ο αγρότης όταν οργώνει το χωράφι του και σπέρνει, έχει καμιά εγγύηση ότι ο σπόρος θα καρποφορήσει; Έχουμε λοιπόν όλοι χρέος σποράς. Και μετά, ως αφήνουμε τον χρόνο να κάνει το έργο του.

Από την άλλη πλευρά, είναι γνωστό ότι, όσοι έχουν κατά καιρούς αποπειραθεί να συμπαρασταθούν στο Δημόσιο και σε κάποιο έργο, έχουν δοκιμάσει σχεδόν πάντα απογοήτευση, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας. Σπάνια περίπτωση εξαίρεσης από τον κανόνα αυτόν αποτελεί η πρωτοβουλία του κύριου Μπένου και η συνεργασία του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» με το Δημόσιο, μια συνεργασία που έχει φέρει πλούσιους καρπούς για τον τόπο.

Βέβαια, δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω τι πικρίες και απογοητεύσεις έχουν βιώσει οι άνθρωποι του κατά καιρούς. Αλλά ένα είναι βέβαιο: ότι έχουν επιτελέσει σειρά έργων μεγάλης εθνικής σημασίας και το εξίσου σημαντικό έχουν κατακτήσει την εμπιστοσύνη όλων των ενδιαφερομένων, κράτους, κοινωνίας και επιστημόνων.

Δεδομένων αυτών, οφείλουμε όλοι μας, όπου και όσο μπορούμε να βοηθήσουμε το «ΔΙΑΖΩΜΑ» για το καλό του τόπου».

Στο σημείο αυτό το λόγο έλαβε η κα Λυδία Γιαννακοπούλου, η οποία, απευθυνόμενη στον κο Μπένο, είπε: *«Κύριε Μπένο, γνωρίζαμε πόσο πολύ θέλατε να είναι παρών στη συνάντηση ο κύριος Παπαλεξόπουλος και είπαμε να σας κάνουμε μια έκπληξη, επειδή δεν μπορούσε να είναι εδώ μαζί μας, παρά μόνο με αυτόν τον τρόπο. Ελπίζουμε τουλάχιστον να χαρήκατε λίγο».*

Το λόγο έλαβε και πάλι ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», κος Σταύρος Μπένος, ο οποίος εξέφρασε την ειλικρινή χαρά του για την έκπληξη που προηγήθηκε, διαβεβαιώνοντας ότι δεν ήξερε κάτι. Εν συνεχεία εκμυστηρεύτηκε πόσο πολύ αγαπά και τιμά τον κο Παπαλεξόπουλο εδώ και δεκαετίες ολόκληρες και τον χαρακτήρισε ως έναν «πραγματικά ευπατρίδη» που μίλησε σοφά.

Επίσης, απευθυνόμενος στην κα Μηλίτση, τόνισε με μεγάλη έμφαση, ότι το «ΔΙΑΖΩΜΑ» είναι ασπίδα για τους αρχαιολόγους και ανέφερε για μια ακόμη φορά δημόσια ότι οι αρχαιολόγοι είναι η μόνη συλλογικότητα του δημόσιου χώρου που δεν κατέρρευσε αξιακά.

«Εγώ, συνέχισε ο κος Μπένος, ήμουν τέσσερα χρόνια Υφυπουργός Δημόσιας Διοίκησης, έχοντας όλη την ευθύνη για το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας. Ποτέ δεν ήρθε στην αντίληψή μου κρούσμα διαφθοράς από αρχαιολόγο. Είσαστε οι μόνοι για τους οποίους

μπορούμε να είμαστε περήφανοι, όχι ως φυσικά πρόσωπα, γιατί διαμάντια υπάρχουν παντού, αλλά ως συλλογικότητα μέσα στον δημόσιο χώρο».

Εν συνεχεία, αναφερόμενος στον όρο «εμπορευματοποίηση» που χρησιμοποίησε η κα Μηλίτση, τόνισε ότι όλες οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν δεν έχουν καμία απαίτηση ανταποδοτικότητας από τα μνημεία.

Στο σημείο αυτό, ο κος Μπένος με χαρά καλωσόρισε δύο δημάρχους, το Δήμαρχο Πύλου - Νέστορος, κο Δημήτρη Καφαντάρη, και το Δήμαρχο Μεσσήνης, κ. Γιώργο Τσώνη, ο οποίος είναι και ιδρυτικό μέλος, αλλά και χορηγός του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», καθώς και τη σπουδαία Αντιπεριφερειάρχη Μεσσηνίας, κυρία Ελένη Αλειφέρνη.

Επίσης, ενημέρωσε τα μέλη της συνάντησης ότι τα νερά είναι μια σταθερή προσφορά και χορηγία της αγαπημένης Εταιρείας «ΒΙΚΟΣ», η οποία είναι ένα από τα εταιρικά μέλη του σωματείου και το συνοδεύει σε όλες τις εκδηλώσεις του.

Ακολούθησε η αναλυτικότερη παρουσίαση του έργου του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» από τον κ. Σταύρο Μπένο.

Αρχικά ο κος Μπένος αναφέρθηκε στον πρώτο κύκλο του σωματείου, δείχνοντας την κάρτα «ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ» που είναι αναρτημένη και στο site του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ». Ο κος Μπένος ανέφερε ότι τα στάδια των εργασιών σε κάθε θέατρο απεικονίζονται με πέντε διαφορετικά χρώματα: το κίτρινο χρώμα δείχνει τις γεωφυσικές έρευνες, το μπλε χρώμα τις απαλλοτριώσεις, το κόκκινο χρώμα το τρίτο στάδιο, δηλαδή τις ανασκαφές, το πράσινο τις μελέτες αποκατάστασης και το γκρι χρώμα το πέμπτο και τελευταίο στάδιο, δηλαδή, τις εργασίες αποκατάστασης. Επίσης, σημείωσε ότι η κάρτα αυτή αποτελεί έναν ύμνο στη συνέργεια του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» με το Υπουργείο Πολιτισμού.

«Το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, συνέχισε ο κος Μπένος, συμβάλλει με τους συμμάχους του στις τέσσερις πρώτες φάσεις εργασιών. Οι ανασκαφές υλοποιούνται από το Υπουργείο Πολιτισμού και τις αρμόδιες εφορείες αρχαιοτήτων, με χρηματοδότηση από τους δήμους και τις περιφέρειες μέσω προγραμματικών συμβάσεων. Αρκετές μελέτες αποκατάστασης ανατίθενται από το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, με χρηματοδότηση από τους χορηγούς, τους δωρητές, αλλά και τους απλούς ανθρώπους που ενισχύουν καθημερινά τους «κουμπάρδες» του σωματείου. Μάλιστα όταν ετοιμάζουμε και διανύουμε τον κύκλο των τεσσάρων πρώτων φάσεων, τον διανύουμε με μεγαλύτερη ταχύτητα απ’ ό,τι τον διανύει εσωτερικά το κράτος, γιατί έχουμε μεγάλη ευελιξία, δίνουμε έτοιμες μελέτες στο Υπουργείο Πολιτισμού και εκείνο αξιοποιεί τα χρήματα της Ευρώπης. Γιατί η Ευρώπη δε χρηματοδοτεί πλέον τις τέσσερις πρώτες φάσεις, χρηματοδοτεί μόνον τις εργασίες αποκατάστασης. Και το αποτέλεσμα αυτού: πενήντα εργοτάξια σε όλη τη χώρα. Αν σκεφτείτε ότι στον μεταπολιτευτικό κύκλο περίπου 15 θέατρα έγιναν, σκεφτείτε τι σημαίνει η δυναμική των πολιτών όταν συνεργάζονται με την πολιτεία».

Εν συνεχεία ο κος Μπένος ανέφερε ότι τα τελευταία τρία χρόνια έχει αρχίσει μια διαβούλευση με στελέχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός και εκτός της χώρας, προκειμένου να προχωρήσει η ένταξη έργων στο νέο Ε.Σ.Π.Α. και ότι πλέον από την Ευρωπαϊκή Ένωση τίθενται οι παρακάτω τρεις προϋποθέσεις:

1. Προϋπόθεση πρώτη: Συνέργειες ανάμεσα στις δομές του κράτους, δηλαδή μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και άλλων υπουργείων, των Περιφερειών, των Δήμων, της Κοινωνίας των Πολιτών και των επιχειρήσεων.
2. Προϋπόθεση δεύτερη: άμεση απόδοση στην πραγματική οικονομία των επενδύσεων.
3. Προϋπόθεση τρίτη: προγράμματα βιωσιμότητας.

Ο κος Μπένος πρόσθεσε ότι με βάση τις παραπάνω προϋποθέσεις το «ΔΙΑΖΩΜΑ» ετοίμασε δύο προτάσεις, απολύτως συμβατές με τις απαιτήσεις του Ε.Σ.Π.Α. της περιόδου 2015 – 2020, τις πολιτιστικές διαδρομές και τα αρχαιολογικά πάρκα. *«Στόχος των προγραμμάτων αυτών, είναι να γίνουν τα μνημεία πρωταγωνιστές της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης της χώρας».*

Στο σημείο αυτό ο κος Μπένος έκανε μια σύντομη αναφορά στα προγράμματα Πολιτιστικών Διαδρομών στα αρχαία θέατρα που σχεδιάζονται από το «ΔΙΑΖΩΜΑ» και τους αρμόδιους φορείς.

Αρχικά αναφέρθηκε στο πιλοτικό πρόγραμμα Πολιτιστικής Διαδρομής των αρχαίων θεάτρων της Ηπείρου, το οποίο συνάντησε μεγάλη διαθεσιμότητα από τους ανθρώπους και τους τοπικούς φορείς, ιδιαίτερα από τον Αντιπεριφερειάρχη Περιφερειακής Ενότητας Πρεβέζης, κ. Στράτο Ιωάννου, που έχει και την ευθύνη του προγράμματος αυτού. Αμέσως μετά έδειξε το χάρτη της διαδρομής και τους πέντε σπουδαίους αρχαιολογικούς χώρους που θα περιλαμβάνει, καθώς και ένα πίνακα που ετοίμασε η Διαχειριστική Αρχή της Ηπείρου, ο οποίος απεικονίζει όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση του προγράμματος και το «ΔΙΑΖΩΜΑ» στο κέντρο ως υποκινητή των συνεργειών.

Εν συνεχεία, παρουσίασε τις ακόλουθες διαδρομές:

Α) Διαδρομή της Αιτωλοακαρνανίας, ένα πρόγραμμα που θα συνδυάζει τα μνημεία της φύσης και του πολιτισμού, καθώς και το υδάτινο στοιχείο που κυριαρχεί στην Αιτωλοακαρνανία.

Β) Διαδρομή της Νότιας Πελοποννήσου, στις τρεις δωρικές πόλεις, τη Σπάρτη, τη Μεγαλόπολη και τη Μεσσήνη, οι οποίες έχουν κοινά ιστορικά χαρακτηριστικά και πρέπει να συνενωθούν σε μια διαδρομή,

Γ) Διαδρομή στα αρχαία θέατρα και τα μνημεία της φύσης της Στερεάς Ελλάδας, όπου και φέτος μάλιστα θα γίνει η Γενική Συνέλευση του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ»,

Δ) Διαδρομή στην Κρήτη, από τους πρώτους σχηματισμούς των χώρων θέασης και ακρόασης, τα Μινωικά ανάκτορα, μέχρι και τους νεότερους χρόνους.

Ε) Διαδρομή στη Θεσσαλία,

ΣΤ) Διαδρομή κατά μήκος των μνημείων της Εγνατίας Οδού,

Ζ) Διαδρομή κατά μήκος των μνημείων της Ολυμπίας Οδού,

Η) Διαδρομή στα μικρά νησιά: το παράδειγμα της Περιβαλλοντικής – πολιτιστικής διαδρομής στην Κέα.

Εν συνεχεία ο κος Μπένος παρουσίασε τα αρχαιολογικά πάρκα, δηλαδή προγράμματα που θα συνδέουν μνημεία που έχουν μεγάλη ένταση και κυρίως περιβάλλονται από ένα αστικό περιβάλλον.

Πρώτα, αναφέρθηκε στο *«Ολοκληρωμένο πρόγραμμα περιβαλλοντικής ανάδειξης του ευρύτερου χώρου του Ασκληπιείου της Επιδαύρου στο πλαίσιο των παρεμβάσεων σε θέματα φύσης και πολιτισμού: ένα παγκόσμιο ταξίδι από τη μαγική στην πραγματική ιατρική, ένα ταξίδι στο περιβάλλον της ίασης»*, μια πιλοτική δουλειά που έχει γίνει από τον καθηγητή, Βασίλη Λαμπρινουδάκη και έχει προενταχθεί στο Ε.Σ.Π.Α.

Αμέσως μετά, ο κος Μπένος ανέφερε το αρχαιολογικό πάρκο στον Ορχομενό Βοιωτίας, ένα πρόγραμμα που έχει εξελιχθεί θεαματικά και για το οποίο έχει συγκεντρωθεί ο μεγαλύτερος κουμπαράς, ο οποίος προσεγγίζει τις 200.000 ευρώ. Για το πρόγραμμα αυτό επισήμανε ότι έχουν ανατεθεί από το «ΔΙΑΖΩΜΑ» όλες οι απαιτούμενες μελέτες, μεταξύ αυτών και η μελέτη για την αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου του Ορχομενού.

Τέλος, έκανε μια σύντομη αναφορά και στα αρχαιολογικά πάρκα της Ελευσίνας, της Πάτρας, της Κνωσού, του Άργους, της Θεσσαλονίκης, της Κομοτηνής, του Βόλου, της Λάρισας, των Ιωαννίνων και του Λαυρίου, τα οποία το «ΔΙΑΖΩΜΑ» προτείνει και θέτει για διαβούλευση στα υπουργεία, κυρίως στο Υπουργείο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος, αλλά και στην κοινωνία.

Τέλος, ο κος Μπένος τόνισε ότι το σχέδιο που παρουσιάστηκε έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, σε όλες τις περιφέρειες και τους δήμους, τις Εφορείες και ότι τα κείμενα που έχουν προετοιμάσει τα στελέχη του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» είναι μια χρήσιμη πρώτη ύλη για μια εθνική διαβούλευση, η οποία μπορεί να προχωρήσει και να δώσει σημαντικούς καρπούς, μέσα από τις συνέργειες και το νέο Ε.Σ.Π.Α.

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος έδωσε το λόγο σε ένα νέο στέλεχος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», τον κο Ευδόκιμο Φρέγκογλου.

Ο κος **Ευδόκιμος Φρέγκογλου** ανέφερε εισαγωγικά ότι θα προσπαθήσει να απαντήσει στο ερώτημα: πώς με κοινές πρωτοβουλίες το «ΔΙΑΖΩΜΑ» και τα Εταιρικά του μέλη μεταδίδουν το μήνυμα της προστασίας και της ανάδειξης των μνημείων μας.

Αρχικά, επισήμανε ότι το Διάζωμα εδώ και κάποιους μήνες έχει δημιουργήσει ένα νέο δημιουργικό τμήμα, το οποίο ασχολείται με τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη πολυμεσικών εφαρμογών, προκειμένου σε μια νέα ψηφιακή εποχή να μπορέσει σε συνεργασία με τα εταιρικά του μέλη να δημιουργήσει καινοτόμα προϊόντα, όπως οι ψηφιακές εφαρμογές και οι εκπαιδευτικές δράσεις. Υπογράμμισε ότι όλες αυτές οι εφαρμογές θα έχουν ως στόχο τη μετάδοση του κοινού μηνύματος της προστασίας και της ανάδειξης των μνημείων. Εν συνεχεία ανέφερε ότι οι εφαρμογές αυτές στοχεύουν ξεχωριστά σε κάθε εταιρικό μέλος και την ταυτότητά του, προκειμένου κάθε εφαρμογή να είναι μοναδική και να έχει συγκεκριμένο χαρακτήρα.

Ακολούθως, στάθηκε στο εκπαιδευτικό όφελος των παραπάνω εφαρμογών, στη μετάδοση δηλαδή της πληροφορίας και της γνώσης μέσω οπτικοποίησης των ιδεών. Τέλος, πρόβαλε ένα βίντεο, το οποίο αποτελούσε ένα μικρό δείγμα γραφής όσων εφαρμογών είχαν έως τότε σχεδιάσει.

Στο σημείο αυτό ο κος Μπένος, αφού συνεχάρη τον κο Φρέγκογλου, τόνισε ότι τα μνημεία πρέπει να περάσουν με τον πιο καινοτομικό τρόπο στην κοινωνία και κυρίως στα παιδιά και την εκπαιδευτική κοινότητα, στο πλαίσιο πάντα της σταθερής συνεργασίας με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο κος Φρέγκογλου, ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους ότι έχει υλοποιηθεί και εκτίθεται έξω από την αίθουσα της συνεδρίασης μια διαδραστική εφαρμογή για το Costa Navarino, την οποία δημιούργησαν αξιόλογοι συνεργάτες του σωματείου, οι κ.κ. Σωκράτης Μεχτερίδης και Βαγγέλης Ευθυμίου. Συνοψίζοντας, ανέφερε ότι οι ιδέες για τη δημιουργία των νέων αυτών προϊόντων έχουν ως στόχο να εξυπηρετήσουν τον πολιτισμό και την ανάδειξη των μνημείων και θα προσφέρονται ως αντίδωρο στα εταιρικά μέλη, ως ένα δείγμα δηλαδή αναγνώρισης της ουσιώδους και σημαντικής στήριξης που προσφέρουν.

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος έδωσε το λόγο στην αρχαιολόγο του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», κα Μαρία Σοφικίτου, η οποία κλήθηκε να απαντήσει στο δεύτερο ερώτημα, δηλαδή στο με ποιον τρόπο είναι δυνατή η συμμετοχή των παραγωγικών φορέων της χώρας μας στα μείζονα αρχαιολογικά προγράμματα, δηλαδή σε πολιτιστικές διαδρομές, αρχαιολογικά πάρκα.

Εισαγωγικά η κα Σοφικίτου επισήμανε ότι οι παραγωγικές δυνάμεις της χώρας, τα μεγάλα ιδρύματα, οι εταιρείες και οι χορηγοί, συμβάλλουν καθημερινά στην ανάδειξη των μνημείων με τους ακόλουθους δύο τρόπους:

- αφ' ενός καλύπτοντας τις λειτουργικές ανάγκες, τα έξοδα δηλαδή του ίδιου του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ,
- αφ' ετέρου συμβάλλοντας οικονομικά στην ανάδειξη μεμονωμένων μνημείων, αρχαίων θεατρικών οικοδομημάτων, ή και ευρύτερων αρχαιολογικών χώρων, αλλά και στην ενίσχυση προγραμμάτων αρχαιολογικών πάρκων και διαδρομών, τα οποία έχουν ως στόχο την αειφορία και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Εν συνεχεία η κα Σοφικίτου παρουσίασε, χρησιμοποιώντας και φωτογραφικό υλικό, τα παραδείγματα της συμβολής αυτής, αναφέροντας τα εξής:

- «Ο Όμιλος Μυτιληναίου έχει συμβάλει στο αρχαιολογικό πάρκο του Ορχομενού Βοιωτίας, ένα πάρκο που θα συνενώνει σε έναν ενιαίο αρχαιολογικό περίπατο το θέατρο, την Παναγία της Σκριπούς και το θολωτό τάφο.
- Ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ και τα Ελληνικά Πετρέλαια στο αρχαιολογικό πάρκο της Ελευσίνας.
- Ο Όμιλος Εταιρειών Φουρλής στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του αρχαιολογικού χώρου της Νεμέας και ιδιαίτερα στην ανάδειξη του ναού του Διός.
- Η Alpha Bank και ο Όμιλος Κωστόπουλου στην αποκατάσταση του αρχαιολογικού χώρου της Μεσσήνης και κυρίως στην αποκατάσταση της Αρκαδικής Πύλης.
- Η Attica Bank σε δύο προγράμματα: στο αρχαιολογικό πάρκο και το θέατρο Ορχομενού Βοιωτίας, αλλά και στο θέατρο του Ορχομενού Αρκαδίας.
- Η εταιρεία Βίκος στην πολιτιστική διαδρομή στα αρχαία θέατρα της Ηλείου.
- Η Εθνική Τράπεζα στην ανασκαφή και αναστήλωση της αρχαίας Μεσσήνης, αλλά και στην ανάδειξη του αρχαίου θεάτρου Ορχομενού Βοιωτίας. Μάλιστα στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, χρηματοδότησε και την έκδοση ενός μικρού βιβλίου για την αρχαία Μεσσήνη.
- Η Costa Navarino και η TEMES στην αποκατάσταση των μνημείων του αρχαιολογικού χώρου της Μεσσήνης.
- Η INTERAMERICAN στο ολοκληρωμένο περιβαλλοντικό πρόγραμμα ανάδειξης του Ασκληπιείου της Επιδαύρου.
- Το Ίδρυμα Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου συμβάλλει στην πολιτιστική διαδρομή στα αρχαία θέατρα της Ηλείου και ιδιαιτέρως στην ανάδειξη του αρχαίου θεάτρου της Κασσώπης.
- Το Ίδρυμα Μποδοσάκη έχει διαθέσει χρήματα για την τρισδιάστατη απεικόνιση των αρχαίων θεάτρων στα Άβδηρα και τη Σαμοθράκη.
- Το Ίδρυμα Λεβέντη στο αρχαιολογικό πάρκο Ορχομενού Βοιωτίας.
- Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος έχει χρηματοδοτήσει τη μελέτη αποκατάστασης του αρχαίου θεάτρου της Σπάρτης, τις ψηφιακές ξεναγήσεις μέσω έξυπνων κινητών συσκευών για τους αρχαιολογικούς χώρους της Μεσσήνης και το Ασκληπιείο της Επιδαύρου, την αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου της Μεσσήνης καθώς και τις μελέτες για τη συνολική διαχείριση του ρωμαϊκού θεάτρου της Νικόπολης.
- Το Ίδρυμα Ωνάση συμβάλλει στο πρόγραμμα “Rethink Athens” ή «Ξανασκέψου την Αθήνα».

Συνοψίζοντας η κα Σοφικίτου τόνισε ότι η συνεισφορά των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας στο έργο του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» και συγκεκριμένα στην ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων είναι πολύτιμη και ότι οι προοπτικές της συμβολής αυτής διαγράφονται πολύ ενθαρρυντικές για το μέλλον.

Εν συνεχεία, ο κος Μπένος, αφού εξέφρασε την περηφάνια του για τα παιδιά του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», έδωσε το λόγο στους εκπροσώπους των Εταιρικών Μελών.

Αρχικά, έδωσε στο λόγο στον κο Γιώργο Γαλάνη, υπεύθυνο του τμήματος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του Ομίλου Μυτιληναίου και σημείωσε ότι ο Όμιλος Μυτιληναίου ήταν το πρώτο Εταιρικό Μέλος του σωματείου, ενώ ξεχωριστή αναφορά έκανε στην κα Σόφη Δασκαλάκη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου, η οποία ήταν και παραμένει μια σταθερή φίλη του σωματείου.

Ο κος **Γιώργος Γαλάνης** αρχικά ευχαρίστησε τον κο Μπένο για τα θερμά του λόγια και εκ μέρους της διοίκησης του Ομίλου Μυτιληναίος και εκ μέρους της κας Δασκαλάκη.

Εν συνεχεία ο κος Γαλάνης ανέφερε εισαγωγικά ότι ο Όμιλος Μυτιληναίου εδώ και πολλά χρόνια έχει τον πολιτισμό και την πολιτισμική εκπαίδευση στην κουλτούρα και τις αξίες του και ότι από εκεί ξεκινά η όλη συμβολή του.

Εν συνεχεία με την παρουσίασή του προσπάθησε να καταστήσει κοινωνούς τους παρευρισκόμενους στο πώς ο Όμιλος αντιλαμβάνεται συνολικά το κομμάτι της κοινωνικής προσφοράς, της οποίας βασικός πυλώνας και σοβαρό θεματικό πεδίο είναι ο πολιτισμός και η πολιτισμική εκπαίδευση.

Ακολούθως, ανέφερε ότι στον Όμιλο Μυτιληναίου έχουν διαμορφωθεί τέσσερις συγκεκριμένοι πυλώνες, οι οποίοι προκαλούν τα θέματα και τα πεδία της κοινωνικής τους προσφοράς: δηλαδή την εταιρική κουλτούρα και τις αξίες τους, την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, τις κοινωνικές ανάγκες και τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας του Ο.Η.Ε.

«Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, συνέχισε ο κος Γαλάνης, ο κάθε πυλώνας έχει από κάτω τα πεδία εφαρμογής. Στον πυλώνα εταιρική κουλτούρα έχουμε την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την προώθηση του πολιτισμού και τη στήριξη της πολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και το θεραπευτικό αθλητισμό. Ο δεύτερος πυλώνας έχει την ενίσχυση τοπικών υποδομών και την προστασία του περιβάλλοντος. Ο τρίτος την ενίσχυση της απασχόλησης, την καταπολέμηση και την άμβλυνση της φτώχειας. Ο τέταρτος τη συμβολή στην άμβλυνση της επίδρασης των σοβαρών ασθενειών και την προστασία των δικαιωμάτων παιδικής ηλικίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και στην υγεία».

Αμέσως μετά, ο κος Γαλάνης αναφέρθηκε στο κομμάτι της προώθησης του πολιτισμού και της πολιτισμικής εκπαίδευσης, όπου ο Όμιλος συμβάλλει με την υποστήριξη και την προώθηση διάφορων πολιτιστικών ιδεών, γεγονότων και καινοτόμων πρωτοβουλιών, οι οποίες έχουν ως στόχο τη διατήρηση του ελληνικού πολιτιστικού πλούτου και τη διάδοση των πολιτισμικών αξιών της χώρας στο ευρύτερο κοινό.

Στο σημείο αυτό επισήμανε, επίσης, ότι στον Όμιλο Μυτιληναίου πιστεύουν ακράδαντα ότι η διαχείριση και προώθηση του πολιτισμού και κατ' επέκταση της πολιτιστικής κληρονομιάς έχει να κάνει άμεσα με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μπορεί να έχει μόνο θετικές επιπτώσεις στην κοινωνική συνοχή και συνολικά στην ανάπτυξη της χώρας.

«Πιο αναλυτικά, πρόσθεσε ο κος Γαλάνης, η δραστηριότητά μας εντοπίζεται σε δύο σημεία: το πρώτο αφορά τη στήριξη σύγχρονων πολιτιστικών γεγονότων. Ο Όμιλος εδώ και πολλά χρόνια στηρίζει πολύ συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, όπως θεατρικές παραστάσεις, μουσεία, εκδηλώσεις του Μεγάλου Μουσικής, καθώς και ένα πλήθος πολιτιστικών γεγονότων που γίνονται και υλοποιούνται στις τοπικές μας κοινωνίες. Το δεύτερο σημείο αφορά στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπου έχουμε ουσιαστικά δύο βασικούς στόχους: την αμοιβαία βιώσιμη ανάπτυξη τόσο του Ομίλου, όσο και των τοπικών μας κοινωνιών, καθώς και τη συμβολή μας στην ανάπτυξη συγκεκριμένων επώνυμων τουριστικών προϊόντων, όπως

είναι οι πολιτιστικές διαδρομές, που μπορούν να προσφέρουν στο Α.Ε.Π. και στην αναβάθμιση φυσικά της χώρας».

Τέλος, ο κος Γαλάνης, απαντώντας στο τρίτο ερώτημα που έθεσε ο κος Μπένος, ανέφερε ότι αυτό που θέλει να κάνει ο Όμιλος με το «ΔΙΑΖΩΜΑ», ως ενεργό εταιρικό του μέλος, είναι η συνέχιση της συμμετοχής στην ανάδειξη του αρχαίου θεάτρου του Ορχομενού Βοιωτίας, καθώς και η δημιουργία μιας ειδικής ψηφιακής εφαρμογής, με στόχο τη σύνδεση της επιχειρηματικής δράσης του Ομίλου με την ανάδειξη του θεάτρου. Κλείνοντας, επισήμανε ότι επιθυμία του Ομίλου είναι να γίνει πιο ενεργός ως προς α) τη συμμετοχή σε δίκτυα για τη διατήρηση των πολιτιστικών διαδρομών, β) τη συμβολή στην αποκατάσταση των μνημείων και γ) την περαιτέρω στήριξη της δράσης του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» στο πεδίο της ανάθεσης μελετών.

Ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά τον κο Γαλάνη για την τόσο συνοπτική και περιεκτική ταυτόχρονα ομιλία του και έδωσε το λόγο στον εκπρόσωπο ενός σπουδαίου ιδρύματος με το οποίο συνεργάζεται το «ΔΙΑΖΩΜΑ», δηλαδή του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τραπεζής Πειραιώς, με στόχο τη συνάντηση δύο πολιτισμών: του σύγχρονου βιομηχανικού πολιτισμού και του πολιτισμού του αρχαίου κόσμου. Το λόγο έλαβε ο κος Κωνσταντίνος Καρτάλης, επιστημονικός σύμβουλος του Π.Ι.Ο.Π.

Ο κος Καρτάλης αρχικά ανέφερε ότι το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς στη συνάντηση αυτή εκπροσωπείται από τον ίδιο και την κα Έλια Βλάχου, υπεύθυνη του Ιδρύματος και ότι θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική την προσπάθεια που καταβάλλεται από όλους τους παρευρισκόμενους για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

Εν συνεχεία, ο κος Καρτάλης πρόσθεσε ότι η συνεργασία του Ιδρύματος με το «ΔΙΑΖΩΜΑ» στηρίζεται στο γεγονός ότι το Πολιτιστικό Ίδρυμα του Ομίλου Πειραιώς έχει δημιουργήσει ένα δίκτυο μουσείων που αποτελείται από επτά μουσεία σε ολόκληρη τη χώρα και από δύο νέα που κατασκευάζονται στη Χίο και τα Ιωάννινα, για τη μαστίχα και την αργυροτεχνία αντίστοιχα. «Τα μουσεία αυτά, συνέχισε ο κος Καρτάλης, μέσα στα τελευταία αυτά χρόνια δέχτηκαν 900.000 επισκέπτες. Από αυτούς το 71% είχαν δωρεάν είσοδο λόγω της πολιτικής του Ιδρύματος. Ταυτόχρονα τα Μουσεία εξελίχθηκαν σε καθημερινούς χώρους των πόλεων στις οποίες βρίσκονται, μέσα από μεγάλο αριθμό εκδηλώσεων και δράσεων που φιλοξενήθηκαν σε αυτά. Στη συνεργασία μας με το «ΔΙΑΖΩΜΑ» επιχειρούμε τη σύνδεση του δικτύου Μουσείων ΠΙΟΠ με το δίκτυο αρχαίων θεάτρων, ουσιαστικά να διαμορφώσουμε μία γέφυρα πολιτισμού μεταξύ του Ιδρύματος και του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», μέσα από το χώρο, αλλά και τον ιστοχώρο, δηλαδή μέσα από τον πραγματικό χώρο, το τοπίο, αλλά και μέσα από τη διαδικτυακή τεχνολογία.

Προσπαθούμε πρακτικά να αποδείξουμε στον επισκέπτη μιας περιοχής ότι υπάρχει μια συνέχεια στην ιστορία του τοπίου και στην τοπική ιστορία. Δηλαδή, όταν ένας επισκέπτης επισκέπτεται το Μουσείο Περιβάλλοντος της Στυμφαλίας του Ιδρύματός μας, να συνειδητοποιήσει ότι κοντά υπάρχει το αρχαίο θέατρο της Σικυώνος, ή όταν επισκέπτεται το αρχαίο θέατρο Δημητριάδος στο Βόλο να ενημερωθεί ότι κοντά είναι το Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας. Άρα, λοιπόν, υπάρχει μια συνέχεια στην ιστορία, που αξίζει τον κόπο να γίνει γνωστή μέσα από τη συνέργεια των δύο φορέων ακόμα και αν τα πεδία δραστηριοποίησης τους αντιστοιχούν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Η διαδραστική εφαρμογή την οποία είδατε στην είσοδο της αίθουσας επιτρέπει στον επισκέπτη να αξιοποιήσει τη σύγχρονη τεχνολογία για να εντοπίσει στην περιοχή την οποία επισκέπτεται, τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και τα Μουσεία ΠΙΟΠ που παρουσιάζουν την παραγωγική ιστορία της περιοχής».

Αμέσως μετά, ο κος Καρτάλης αναφέρθηκε στο δεύτερο ερώτημα, το οποίο είναι πιο σύνθετο και συνδέεται με την ανάγκη να δίνεται επαρκής στις παραγωγικές δυνάμεις, αρκεί ο ρόλος και ο βαθμός συμμετοχής τους να καθορίζονται από ένα πλαίσιο. Στο σημείο αυτό εξέφρασε την πεποίθησή του ότι η συνέργεια του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, όταν γίνεται μέσα σε ένα δομημένο πλαίσιο, έχει τις προϋποθέσεις να είναι θετική και να βοηθά στην προστασία των πολιτιστικών αγαθών.

Αμέσως μετά, ο κος Καρτάλης αναφέρθηκε στο μοντέλο λειτουργίας των Μουσείων ΠΙΟΠ, επισημαίνοντας ότι είναι ένα επιτυχημένο παράδειγμα σύμπραξης του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα. Το μοντέλο αυτό, συμπλήρωσε, βασίζεται στη θεσμοθετημένη, μέσα από σχετικές προγραμματικές συμφωνίες, συνεργασία με την πολιτεία, εν προκειμένω με το Υπουργείο Πολιτισμού και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Επεσήμανε τέλος τη σημασία της ενεργού συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών ως προϋπόθεσης για μια επιτυχή και λειτουργική σύμπραξη.

Στη συνέχεια απάντησε στο τρίτο ερώτημα, στη διατύπωση δηλαδή προτάσεων για τη συνάντηση των μνημείων με την καθημερινότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας. Αρχικά, επεσήμανε ότι συχνά η βιώσιμη ανάπτυξη εσφαλμένα συναρτάται αποκλειστικά και μόνο με οικονομικά μεγέθη, γεγονός που περιθωριοποιεί το περιβάλλον και τον πολιτισμό.

Ο κος Καρτάλης υπογράμμισε ότι αυτά που πρωτίστως χρειάζονται «για να κερδηθεί το στοίχημα» είναι α) η συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες, β) ένας μακροπρόθεσμος σχεδιασμός που θα αποτυπώνει και τη συμφωνία όλων των εμπλεκόμενων φορέων, γ) διεπιστημονική και διατομεακή συνεργασία, δ) σεβασμός της τοπικής ιστορίας καθώς και της ιστορίας του τοπίου.

Στο σημείο αυτό ο κος Καρτάλης, σημείωσε ότι ο πολιτισμός πρέπει να είναι ο τέταρτος πυλώνας της βιώσιμης ανάπτυξης αλλά και ότι χρειάζεται επαναπροσανατολισμός των πανεπιστημιακών σπουδών ώστε να υποστηρίζεται η ολοκληρωμένη διαχείριση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς «Με το Ίδρυμα, συνέχισε, προσπαθούμε να ανοίξουμε το θέμα των πολιτιστικών τοπίων, δηλαδή περιοχών στις οποίες σημειώνεται αλληλεπίδραση του ανθρώπου με το τοπίο δια μέσου των χρόνων. Μια περιοχή, για παράδειγμα, είναι τα Ζαγοροχώρια, τα οποία θέλει και το Υπουργείο Πολιτισμού να προτείνει στην UNESCO ως το πρώτο πολιτιστικό τοπίο της χώρας μας. Αλλά παραδείγματα είναι η λίμνη Στυμφαλίας και η ευρύτερη περιοχή της και οι μαστιχοκαλλιέργειες στη Χίο. Και στις δύο αυτές περιοχές, το Ίδρυμα λειτουργεί (ή πρόκειται να λειτουργήσει) Μουσεία.»

Εν κατακλείδι ο κος Καρτάλης τόνισε τη μεγάλη συμβολή του Στ. Μπένου και του σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και ειδικότερα των αρχαίων θεάτρων.

Εν συνεχεία αναφέρθηκε σε μια άλλη σπουδαία εταιρεία της χώρας, που έχει ενθαρρύνει πάρα πολύ το «ΔΙΑΖΩΜΑ», δηλαδή τον Όμιλο TITAN, που συμμετέχει ως εταιρικό μέλος του σωματείου και με τις δύο ιδιότητές του: δηλαδή ως Όμιλος TITAN, αλλά και ως Ίδρυμα Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλόπουλου. Έπειτα, έδωσε το λόγο στην κα Λυδία Γιαννακοπούλου, διευθύντρια εταιρικής επικοινωνίας του Ομίλου.

Η κα Γιαννακοπούλου εισαγωγικά ανέφερε ότι οι αρχές και οι αξίες του Τιτάνα και οι δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του Ομίλου είναι γνωστές και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συνολικής στρατηγικής κατεύθυνσης και λειτουργίας του, εκ της ιδρύσεώς του το 1902.

Εν συνεχεία επισήμανε ότι η συνδρομή των εταιρικών μελών δεν περιλαμβάνει μόνο την προσφορά χορηγιών, αλλά και την προσφορά τεχνογνωσίας και εθελοντισμού και ότι ο εθελοντισμός για τον Τιτάνα είναι πολύ βασικός άξονας δράσης. Πιο συγκεκριμένα αναφέρθηκε στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος «Ασφάλεια στο Σπίτι» από τους εθελοντές-εργαζόμενους του Τιτάνα, στα σχολεία όλης της χώρας.

Στο σημείο αυτό ανέφερε ότι ειδικά στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλος πνευματικός πλούτος και ανάγκη ταυτόχρονα να αναδειχθεί η θετική πλευρά της χώρας, να προωθήσουν όλοι, οι εθελοντές, οι επιστήμονες, οι καλλιτέχνες, οι μαθητές τη δική τους πρόταση.

Αμέσως μετά η κα Γιαννακοπούλου πρότεινε τη δημιουργία ενός θεσμού του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», τη θέσπιση μιας μοναδικής ημέρας στο καλοκαίρι κάθε χρόνου, σε όλη την Ελλάδα, όπου τα αρχαία θέατρα θα φιλοξενούν ταυτόχρονα κάποιες δράσεις, όπως για παράδειγμα μαθητικούς διαγωνισμούς ποίησης, φιλοσοφίας και θεάτρου ή εκδηλώσεις ανάδειξης καινοτόμων προτάσεων σε όλους τους τομείς. Η κα Γιαννακοπούλου συνέχισε: *«Υπάρχουν δεκάδες πράγματα, τα οποία μπορούμε να σκεφτούμε και να υλοποιήσουμε – να προσφέρουμε ένα πλαίσιο δράσης σε όλες τις τοπικές κοινότητες και τα σχολεία για να βοηθήσουμε αυτά τα αρχαία μνημεία να γίνουν ξανά πόλοι ανάδειξης του ελληνικού πνεύματος, της επιστήμης, της τέχνης, της σοφίας σε όλους τους νομούς. Και κάθε εταιρεία θα μπορούσε να είναι χορηγός και χορηγός όχι χρημάτων, αλλά τεχνογνωσίας, σταθερής συμβουλευτικής υποστήριξης, βοήθειας σε αυτές τις τοπικές ομάδες, οι οποίες θέλουν να αναδείξουν κάποιες ιδέες, δράσεις και προτάσεις, αλλά δεν ξέρουν πώς ακριβώς να το κάνουν και πώς να τις προωθήσουν. Πιστεύουμε ότι ένας τέτοιος θεσμός θα μπορούσε να βοηθήσει, και κάθε χρόνο να προστίθεται ένα καινούργιο στοιχείο. Πόσα καινούργια αρχαία θέατρα – τοπικές κοινότητες - σχολεία θα προστίθενται σε αυτόν τον θεσμό;».*

Ακολούθως, αναφέρθηκε στη συνεργασία που αναπτύσσει ο Όμιλος TITAN με το «ΔΙΑΖΩΜΑ», η οποία αφορά στο αρχαιολογικό πάρκο της Ελευσίνας.

Κλείνοντας, η κα Γιαννακοπούλου ανέφερε ότι η προσφορά του Ομίλου δε σταματά εκεί, αλλά ο TITAN θα είναι πάντοτε αρωγός στις δράσεις του σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», καθώς πιστεύει ότι η χορηγία, η προσφορά τεχνογνωσίας, εθελοντισμού, χρόνου, ιδεών, είναι το πιο σημαντικό κομμάτι που μπορούν να προσφέρουν οι άνθρωποι που εργάζονται χρόνια στον ιδιωτικό τομέα και έχουν μια εμπειρία. Τέλος, υπογράμμισε ότι η εμπειρία αυτή θα μπορούσε αξιοποιηθεί και από το Δημόσιο και από όλους τους φορείς μέσα από τις συνεργείες.

Ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά την κα Γιαννακοπούλου και τον όμιλο TITAN και έδωσε το λόγο σε εκπρόσωπο της φαρμακευτικής εταιρείας ELPEN, η οποία αποτέλεσε ένα από τα πρώτα εταιρικά μέλη του σωματείου. Εκ μέρους της ELPEN το λόγο έλαβε ο κος Κωνσταντίνος Ιωαννίδης, υπεύθυνος Κοινωνικής Εταιρικής Ευθύνης.

Ο κος Ιωαννίδης, αρχικά, μετέφερε ένα θερμό χαιρετισμό από τη νεολαία και τη διοίκηση της ELPEN.

Εν συνεχεία ανέφερε ότι με αφορμή τα 50 χρόνια λειτουργίας της εταιρείας ξεκινήσαν ένα πρόγραμμα στην ακριτική Ελλάδα που αφορά την παροχή ενός σεμιναρίου πρώτων βοηθειών σε παιδιά του δημοτικού στην άγρονη γραμμή. Επισήμανε, επίσης, ότι τα προγράμματα της Εταιρείας ELPEN αφορούν κυρίως τον ιατροφαρμακευτικό κόσμο.

«Ωστόσο, συνέχισε ο κος Ιωαννίδης, αναζητάμε πλέον μια εικόνα που θα μας βελτιώσει και θα κάνει πιο σταθερό το βηματισμό μας και έτσι, σιγά-σιγά εμπλουτίζουμε τα προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αλλά πλέον, έχουμε πολύ ξεκάθαρη αίσθηση σκοπού να

βοηθήσουμε τους σύγχρονους νεοέλληνες να καταλάβουν πόσα πολύτιμα στοιχεία υπάρχουν σε αυτή τη χώρα και πόσο μπορούν να μας ενδυναμώσουν για να αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες που μας περιβάλλουν. Έτσι, λοιπόν, ακούγοντας τον Σταύρο να μιλάει και βλέποντας όλα αυτά τα προγράμματα και αυτά που έγιναν έως τώρα, αυτά που γίνονται αλλά και αυτά που θα γίνουν, αβίαστα βλέπω ένα ελληνικό φως που ξεπερνά τα όρια της πατρίδας μου και βλέπω μια σύνδεση με μια χώρα που υπερβαίνει την επικράτεια της Ελλάδας. Και αισθάνομαι τις ρίζες με αυτό το πράγμα».

Στο σημείο αυτό ο κος Ιωαννίδης ανέφερε ότι στόχος της εταιρείας είναι να εντάξει στα προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευαισθησίας και ευθύνης που πραγματοποιεί πολλά στοιχεία που θα ενδυναμώνουν τους νέους ανθρώπους και θα διευκολύνουν την εμπλοκή και τη συμμετοχή τους σε δράσεις, από τις οποίες θα παίρνουν δύναμη για το μέλλον.

Κλείνοντας, αφού ευχαρίστησε τον κο Σταύρο Μπένο, επισήμανε ότι η ιδέα είναι η Εταιρεία ELPEN να συμβάλει, ώστε όλα τα μνημεία με τα οποία είναι διάσπαρτη η χώρα μας, να μην είναι απλώς μαρμαρίνα μνημεία, απολιθώματα εποχών που έχουν φύγει ανεπιστρεπτί, αλλά να αποτελέσουν μια δυναμική βάση για να ορθοποδήσει ξανά η χώρα.

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε θερμά τον κο Ιωαννίδη και έδωσε τιμητικά το λόγο στον κο Στράτο Ιωάννου, Αντιπεριφερειάρχη Πρεβέζης, που είναι η ψυχή του προγράμματος Πολιτιστικής Διαδρομής στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου.

Ο κος Ιωάννου, αφού εξέφρασε την ευαρέσκειά του που παραβρέθηκε στη συνάντηση, ανέφερε ότι θα μιλήσει για την Ήπειρο, για ένα πραγματικά καινοτόμο, ολιστικό και πρωτότυπο έργο, τη Διαδρομή δηλαδή των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου που τώρα υλοποιείται.

Εν συνεχεία ανέφερε τα εξής:

«Η Ήπειρος δεν είναι ένας συνηθισμένος τόπος. Έχει την ποικιλομορφία μιας χώρας, περιέχοντας σε μια μικρή σχετικά έκταση πανέμορφες ακρογιαλιές, υδροβιότοπους, ποτάμια και πλατάνια, έξοχο περιβάλλον, λιβάδια, βουνά και λίμνες, πετρόκτιστα γεφύρια, όμορφες πόλεις όπως είναι η Πρέβεζα, τα Γιάννενα, η Άρτα, η Ηγουμενίτσα, εκκλησίες και μοναστήρια.

Στην Ήπειρο όλα συνυπάρχουν σε μια λειτουργική εγγύτητα, σε απόσταση απολύτως βατή για τον επισκέπτη. Παρά το γεγονός ότι η Ήπειρος έχει πραγματικά όλες αυτές τις ομορφιές, δεν αποτελεί τουριστικό προορισμό πρώτης επιλογής και δεν έχει λάβει ακόμη τη θέση που της αξίζει ανάμεσα στις επιλογές του ταξιδιώτη, Έλληνα και ξένου.

Για το λόγο αυτό, έπρεπε να αναζητήσουμε άλλους, καινοτόμους τρόπους για να μπορέσουμε να την προωθήσουμε και να την προβάλλουμε, όπως είναι το έργο των Δρόμων των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου.

Στην Ήπειρο, επίσης, έχει αφήσει τα ίχνη της η ιστορία σε όλες τις εκφάνσεις της. Ο πολιτισμός, ο ιστορικός και αρχαιολογικός μας πλούτος, είναι ένα μείζον στοιχείο του τουριστικού μας προϊόντος.

Η αρχαία Νικόπολη, ένα μεγάλο αρχαιολογικό πάρκο, όπου μεταξύ άλλων υπάρχει το ωδείο, το θέατρο και το υδραγωγείο, το νεκρομαντείο του Αχέροντα, το θέατρο της Δωδώνης, το θέατρο των Γιτάνων, της Κασσώπης, το μικρό θεατράκι της Αμβρακίας, αρχαιολογικά μνημεία που ελκύουν έναν αριθμό επισκεπτών, που είναι συνήθως περιορισμένος.

Τυπικά, κάθε τόπος πραγματοποιεί δράσεις για να προωθήσει και να αναδείξει τα αρχαία μνημεία του. Εμείς όμως, στην Περιφέρεια Ηπείρου, το αντιμετωπίζουμε διαφορετικά. Η φιλία μου με το Σταύρο τον Μπένο, οι γεμάτες έμπνευση συζητήσεις μας, αλλά και οι κοινές μας επισκέψεις στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου οδήγησαν σε μια ιδιαίτερη και καινοτόμο ιδέα.

Αντί να αντιμετωπίσουμε τα αρχαιολογικά μας μνημεία ως ένα τμήμα του τουριστικού μας προϊόντος, που θα είχε μοιραία δευτερεύοντα επικουρικό ρόλο, σκεφτήκαμε κάτι πιο ενδιαφέρον: να θέσουμε αυτά τα μνημεία στην κορωνίδα μιας εναλλακτικής πρότασης προβολής του τουριστικού μας προϊόντος, δίνοντας μια μεστή εμπειρία επίσκεψης και οργανώνοντάς την ως μία ενότητα. Τα αρχαία θέατρα θα μπορούσαν να είναι ο θεματικός συνδετικός κρίκος που θα αποτελούσε, καταρχήν νοηματικά και στη συνέχεια οργανωτικά την ενότητα της ενοποίησης της εμπειρίας του επισκέπτη.

Έτσι, γεννήθηκαν οι Δρόμοι των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου: μια πρόταση επίσκεψης, σχεδιασμένη να επιλέγεται και να αγοράζεται αυτόνομα, αλλά και να συμπληρώνει το τουριστικό προϊόν της Ηπείρου.

Ένα εξειδικευμένο και επώνυμο προϊόν πολιτιστικού τουρισμού, το οποίο διαμορφώνεται με συνεκτικό στοιχείο τους αρχαίους χώρους θέασης και ακρόασης της Ηπείρου: τη Δωδώνη, τη Νικόπολη, την Κασσώπη, την Αμβρακία και τα Γίτανα. Πρόκειται για τέσσερις περιφερειακές ενότητες, πέντε αρχαιολογικούς χώρους, οχτώ χώρους θέασης και 2.300 χρόνια ιστορίας.

Η Πολιτιστική Διαδρομή στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου είναι ένα έργο καινοτόμο, ολιστικό και πρωτότυπο. Αποτελεί ταυτόχρονα ένα πρότυπο ολοκληρωμένης εδαφικής επένδυσης, το οποίο εντάχθηκε πρώτο στη νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ με έπαινο.

Το παραπάνω πρόγραμμα δε δημιουργεί μόνο κάποιες βασικές οδικές και άλλες υποδομές, δεν αποκαθιστά απλώς μνημεία, δε συνδέει απλώς όπως κάνει ένα δίκτυο δρόμων, δεν ενοποιεί απλώς χώρους, αλλά, εξασφαλίζοντας όλα τα προηγούμενα, χωροθετεί επιπλέον μια εμπειρία επίσκεψης.

Οι Δρόμοι των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου αποτελούν μηχανισμό αξιοποίησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, με στόχο την προστασία και διατήρησή της, την αύξηση του τουρισμού και την κοινωνική οικονομική ανάπτυξη, δεδομένου ότι οι συνεργασίες που εγκαθιδρύονται είναι πιο ισχυρές από τις μεμονωμένες προσπάθειες. Είναι ένα πρότυπο συνέργειας μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου, «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπουργείου Πολιτισμού, Υπουργείου Τουρισμού, Εφορειών Αρχαιοτήτων, Δήμων, Πανεπιστημίου, τοπικών συλλόγων, τοπικών επαγγελματιών και γενικά όλων των Ηπειρωτών, αλλά και όλων των Ελλήνων πολιτών.

Η υλοποίηση του προγράμματος θα προσφέρει ευκαιρίες για τη διαμόρφωση εταιρικών σχέσεων τοπικής ανάπτυξης, συνεργατικών πρωτοβουλιών μεταξύ τοπικών αρχών, κρατικών υπηρεσιών και επιχειρήσεων. Οι συνεργασίες δημιουργούν συνθήκες περιβαλλοντικά συμβατές, ενισχύουν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας, δημιουργούν συνθήκες για καινοτομία και επιπλέον προβολή, μεγαλύτερη ζήτηση των προϊόντων μέσω της διαφοροποίησης, μεγαλύτερη ροή των αγαθών, των υπηρεσιών και των πληροφοριών, και ενισχύουν τον έλεγχο ποιότητας μέσω της τυποποίησης.

Το εγχείρημα των Διαδρομών είναι ριζικά αναπτυξιακό. Γιατί; Γιατί έχει ως κέντρο τον επισκέπτη. Εξασφαλίζει υποδομές, αποσκοπώντας στην προσέλκυση επισκεπτών και σε διαρκές οικονομικό όφελος με τη μορφή τουριστικού ρεύματος. Άρα, έχουμε μια αύξηση του τοπικού Α.Ε.Π.

Δημιουργείται προϊόν, το οποίο θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ονομασίας Ήπειρος ως τουριστικού προορισμού. Είναι μια αειφόρος κατά κυριολεξία επένδυση. Προσελκύει νέους τουρίστες και τακτικούς επισκέπτες. Συντελεί στη διάχυση των επισκεπτών και τη διασπορά των εσόδων από τον τουρισμό σε όλη την Ήπειρο, εξασφαλίζοντας μια ισόρροπη ανάπτυξη.

Επιπλέον, έχουμε μια εισροή πρόσθετης ευρωπαϊκής χρηματοδότησης στην Ήπειρο που θα διατεθεί για την υλοποίηση υποδομών, για τις οποίες είναι αμφίβολο αν μπορούσε να ληφθεί χρηματοδότηση από τη νέα προγραμματική περίοδο. Τα 37 εκατομμύρια που θα έρθουν στην Ήπειρο με το έργο των διαδρόμων θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και θα δώσουν ανάπτυξη στην περιοχή, πολλαπλασιάζοντας αυτό το αρχικό ποσό.

Επιπρόσθετα, με το πρόγραμμα της Πολιτιστικής Διαδρομής θα συνδεθεί η τοπική παραγωγή προϊόντων και η γαστρονομία, θα δημιουργηθούν τοπικά προϊόντα με ονομασία προέλευσης, εμπνευσμένα από τους αρχαιολογικούς χώρους, θα γίνει η πιστοποίηση των προϊόντων αυτών και θα υιογραφούν τοπικά σύμφωνα ποιότητας. Με τις παραπάνω δράσεις θα αναδειχθούν τα εξαιρετικά τοπικά προϊόντα της Ηπείρου και θα τονωθεί η τοπική παραγωγή και αγορά.

Ένας άλλος άξονας του προγράμματος θα είναι η σύζευξη της τεχνολογίας με την ιστορία και την εμπειρία της επίσκεψης μέσω των ψηφιακών ξεναγήσεων.

Με το παραπάνω πρόγραμμα κάνουμε τα θέατρά μας ζωντανά, συνδέουμε δηλαδή τα αρχαία θέατρα με το σύγχρονο πολιτισμό και βελτιώνουμε τις προϋποθέσεις, ώστε τα αρχαία θέατρα να γίνουν κοιτίδες πολιτισμού και δημιουργίας. Έχουμε ήδη εγκαινιάσει τη συνεργασία μας με το Φεστιβάλ Αθηνών και το Μέγαρο Μουσικής.

Συνοψίζοντας, η Πολιτιστική Διαδρομή θέτει ποιοτικά στάνταρ για την τουριστική ανάπτυξη της Ηπείρου, απομακρύνοντας την πιθανότητα επιλογής εύκολων, αλλά μακροπρόθεσμα επιζήμιων, μορφών τουριστικής ανάπτυξης. Εκπαιδεύουν τους επαγγελματίες, έτσι ώστε να υπάρχει μια σύγχρονη μορφή τουριστικής ανάπτυξης, θεμελιώνουν συνεργασίες και αναδεικνύουν ευκαιρίες που μπορούν να προκύψουν μέσα από τις δημιουργικές συνέργειες. Δίνουν την ευκαιρία στους Ηπειρώτες να εκφράσουν την ηπειρώτικη φιλοξενία μέσα από ένα οργανωμένο και σύγχρονο πλαίσιο. Αυτή, τη γνωστή ηπειρώτικη φιλοξενία.

Οι διαδρομές των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου αποτελούν μια σπουδαία επένδυση για την Ήπειρο, η οποία αποφέρει στο παρόν τεράστια οφέλη και θα αποφέρει στο μέλλον ακόμη μεγαλύτερα. Οι διαδρομές είναι ένα ζωντανό όραμα που τώρα υλοποιούμε. Είμαστε περήφανοι που μετέχουμε στην υλοποίηση αυτού του οράματος».

Τέλος, ο κος Ιωάννου, αφού ευχαρίστησε από βάθος καρδιάς το σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», τον Πρόεδρό του, κ. Σταύρο Μπένο, καθώς και όσους συμβάλλουν στην πραγματοποίηση του προγράμματος «Πολιτιστική Διαδρομή στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου», κάλεσε όλους να αγκαλιάσουν το όραμα αυτό.

Ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», ευχαρίστησε τον κο Ιωάννου για όσα είπε, αλλά και για τον τρόπο που τα είπε. Επίσης, ο κος Μπένος τόνισε ότι το πιο ευπρόσδεκτο σε μεγάλα σχέδια είναι το συναίσθημα και ότι η αίθουσα πλημμύρισε συναίσθημα από την τοποθέτηση του κου Ιωάννου.

Εν συνεχεία ο κος Μπένος πέρασε σε ένα εταιρικό μέλος, ηπειρώτικο, μια σπουδαία εταιρεία, τη ΒΙΚΟΣ Α.Ε. και έδωσε το λόγο στην κα Ελένη Σεπετά-Θεοχάρη, η οποία μαζί με το σύζυγο και τα παιδιά τους οργάνωσαν αυτή την εταιρεία και προχωρούν δυναμικά.

Η κα Σελετά – Θεοχάρη, αφού ευχαρίστησε τον κο Μπένο για την πρόσκληση, δήλωσε ότι είναι περήφανοι που συμμετέχουν ως το πρώτο περιφερειακό εταιρικό μέλος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ».

Εν συνεχεία ανέφερε ότι η Εταιρεία ΒΙΚΟΣ ξεκίνησε σε μια πολύ δύσκολη περιοχή, με τη γνωστή γεωγραφική απομόνωση της Ηλείου και ότι μπόρεσαν με τη δουλειά τους να συμβάλουν στο να γίνει πιο γνωστό το όνομα της Ηλείου και η ομορφιά των Ζαγοροχωριών. Πρόσθεσε ότι έφεραν τα προϊόντα της Ηλείου και το νερό κοντά σε όλους τους καταναλωτές.

Στο σημείο αυτό ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους ότι στην εταιρεία έχουν δημιουργήσει μια νέα ομάδα για την προώθηση των ιδεών και των προϊόντων τους, και κάλεσε την κα Νατάσα Κρεντζ, υπεύθυνη του τμήματος επικοινωνίας και marketing να παρουσιάσει τις ιδέες της Εταιρείας.

Η κα Κρεντζ, αφού ευχαρίστησε τον κο Μπένο και τον κο Φρέγκογλου για τη βοήθειά τους, παρουσίασε ένα βίντεο της εταιρείας, το οποίο λειτουργεί και ως φορέας διάδοσης του μηνύματος και της δράσης του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ». Πρόσθεσε, επίσης, ότι το παραπάνω video προβάλλει μεταξύ άλλων και τη μεγάλη συμμαχία «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» - «ΒΙΚΟΣ Α.Ε.» που έχει αναπτυχθεί μέσω της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Στο σημείο αυτό επισήμανε ότι η Εταιρεία μέσω των προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στηρίζει την εθελοντική αιμοδοσία και το «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Εν συνεχεία ανέφερε ότι στο επίκεντρο της εταιρείας ΒΙΚΟΣ Α.Ε. βρίσκεται ο άνθρωπος και οι ανάγκες του και ότι ως εκ τούτου η Εταιρεία στηρίζει δράσεις, όπως η εθελοντική αιμοδοσία, η συμμετοχή σε αθλητικά δρώμενα, η διοργάνωση και η χορηγία αθλητικών γεγονότων, η συμμετοχή σε μουσικά και πολιτιστικά θεάματα κ.α.

Ακολούθως η κα Κρεντζ αναφέρθηκε στη συνεργασία «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» και Εταιρείας «ΒΙΚΟΣ», η οποία έχει ως κοινό παρονομαστή τον πολιτισμό και βέβαια τον άνθρωπο.

«Στόχος μας είναι, συνέχισε η κα Κρεντζ, να επιδιώξουμε να διαδώσουμε τη φιλοσοφία του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» σε όσο περισσότερο κόσμο μπορούμε, με την ενεργοποίηση και μύηση και άλλων πρεσβευτών και άλλων ανθρώπων των τεχνών, των γραμμάτων και του πολιτισμού, καλώντας τους να συμβάλουν και εκείνοι μέσα από το δικό τους πεδίο δράσης. Για να μπορέσουμε να το κάνουμε αυτό θα πρέπει ο κόσμος να γνωρίσει τα θέατρα, να μάθει για αυτά, να αφυπνισθεί και να κινητοποιηθεί. Όλα αυτά βέβαια μέσα από το δικό μας στίβο, μέσα από το δικό μας πεδίο δράσης».

Αμέσως μετά η κα Κρεντζ απαρίθμησε τους τρόπους προώθησης του έργου του Διαζώματος:

- 1) δημιουργία ενός επίσημου site της εταιρείας μας, όπου επισκεπτόμενος κάποιος την ενότητα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης θα μπορέσει να διεισδύσει όσο χρειάζεται για να καταλάβει τι ακριβώς είναι το «ΔΙΑΖΩΜΑ»,
- 2) ανάληψη προωθητικών ενεργειών μέσω του στρατηγικού μάρκετινγκ: print, digital και ραδιοφωνική καμπάνια, καμπάνια ενημέρωσης μέσω advertorial και δημοσιογραφικής κάλυψης της δράσης του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, digital portals εξειδικευμένου και πολιτιστικού περιεχομένου, εφημερίδες κ.α.
- 3) διάδοση δημιουργικών αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με καμπάνια υποστήριξης και προβολής των θεμάτων και των δράσεών του, π.χ. αναρτήσεις ενημερωτικού και ιστορικού περιεχομένου για κάθε θέατρο χωριστά, με λεπτομέρειες της ιστορικής διαδρομής και ερωτήματα διαδραστικού χαρακτήρα, η οποία θα

προβάλλεται στα social media της εταιρείας και στη σελίδα του νερού μας, digital τεχνικές εφαρμογές, όπως είναι το map projection, σε συνδυασμό με το crowd funding.

Αναλυτικότερα αναφέρθηκε στη διοργάνωση καμπάνιας crowd funding, δηλαδή μιας πλατφόρμας που θα έχει σαν στόχο τη συλλογή πόρων για την ανάδειξη του θεάτρου της Κασσώπης, στην οποία πρότεινε να απεικονίζεται με τρισδιάστατη τεχνική η αποκατάσταση και αναδόμηση του θεάτρου σε αρχιτεκτονικά στάδια, δηλαδή κάθε φορά που συγκεντρώνεται ένα σημαντικό ποσό θα δομείται και εικονικά μέρος του θεάτρου. Στο σημείο αυτό η κα Κρέντς πρόβαλε ένα video, το οποίο παρουσίαζε τι σημαίνει video projection ή map projection.

Μάλιστα, η κα Κρέντς πρότεινε να γίνει ένας διαγωνισμός, ώστε να ανατεθεί η υλοποίηση του προγράμματος map projection σε εξειδικευμένους τεχνικούς, καθώς και τη διοργάνωση μιας σχετικής ημερίδας στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, η οποία θα εμπλουτιστεί με μουσικά δρώμενα, workshops για όλα τα αρχαία θέατρα, περιπάτους και ξεναγήσεις.

Κλείνοντας, η κα Κρέντς ευχαρίστησε θερμά τον κο Μπένο, καθώς και όλους τους παρευρισκόμενους.

Με τη σειρά του ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά την κα Κρέντς για την πλούσια παρουσίασή της και έδωσε το λόγο στον πρόεδρο της AtticaBank, κο Ιωάννη Γαμβρίλη, αφού πρώτα επισήμανε ότι το «ΔΙΑΖΩΜΑ» έχει δεσμούς ισχυρούς και συναισθηματικούς με την AtticaBank, καθώς η τελευταία έδωσε την πρώτη χορηγία για την αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου του Ορχομενού Αρκαδίας.

Ο κος Γαμβρίλης εξήρε την προσφορά του Σταύρου Μπένου, επισημαίνοντας χαρακτηριστικά ότι στην μακρόχρονη διαδρομή του στο δημόσιο βίο έχει αποδείξει ότι διαθέτει όραμα, έργο, αποτέλεσμα.

«Το ζητούμενο σήμερα, επεσήμανε ο κ. Γαμβρίλης, είναι πως μπορεί κανείς να βοηθήσει τη δράση του Διαζώματος και πώς ο επιχειρηματικός κόσμος της χώρας οφείλει να σκέφτεται όχι μόνο τι έχει να κερδίσει, αλλά και τι έχει να προσφέρει σε αυτή τη χώρα, στην πατρίδα». Στις δύσκολες περιόδους της οικονομικής κρίσης, ανέφερε ο κ Γαμβρίλης, τα χρήματα δεν περισσεύουν και επομένως δεν μπορεί να μοιράζονται αφειδώς. Ωστόσο, πρόσθεσε, όταν υπάρχει όραμα και συναίσθημα, όταν αυτά εντάσσονται σε μια ιδεολογική, πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη, όταν αντιμετωπίζονται σφαιρικά και όχι μεμονωμένα, τότε αξίζει κανείς να προσφέρει τις μικρές του δυνάμεις.

Εμείς στην Attica Bank, υπογράμμισε ο κ. Γαμβρίλης, πάντα θεωρούσαμε και θεωρούμε σημαντική την κοινωνική και πολιτιστική διάσταση της τραπεζικής δραστηριότητας και πάντα είχαμε τη διάθεση να προσφέρουμε με τις μικρές μας δυνάμεις. Και αυτό γιατί δεν είμαστε μια τράπεζα σαν όλες τις άλλες. Η Attica Bank βασίζεται κυρίως σε ένα βασικό μέτοχο, τους ασφαλισμένους, κυρίως τους μηχανικούς, και ως εκ τούτου διαχειρίζεται με μεγαλύτερη ευαισθησία τα ζητήματα αυτά».

Ο κ Γαμβρίλης υπενθύμισε μάλιστα, ως παράδειγμα προς τα υπόλοιπα Εταιρικά Μέλη, την πρωτοβουλία της Τράπεζας να περικόψει διάφορα επαγγελματικά δώρα, που έκανε κατά καιρούς και να διαθέσει το ποσό που εξοικονομούσε είτε για κοινωνικούς σκοπούς, βοηθώντας όλα εκείνα τα σωματεία που έχουν ανάγκη (παιδιά, ηλικιωμένους κ.λπ.), είτε για τον πολιτισμό.

Κλείνοντας ο κ. Γαμβρίλης, ανέφερε ότι «οι Εταιρείες και οι Τράπεζες, ακόμα και μέσα στην κρίση, μπορούν και πρέπει να εξοικονομούν χρήματα και να βοηθούν πρωτοβουλίες και προσπάθειες, όπως αυτές του Διαζώματος. Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία για να μην προσφέρουν και αυτό είναι το μήνυμα, που πρέπει να μεταφερθεί προς όλους» κατέληξε ο κ. Γαμβρίλης.

Ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» ευχαρίστησε θερμά τον κ. Γαμβρίλη για την τόσο ρηξικέλευθη πρότασή του. Εν συνεχεία αναφέρθηκε σε δύο άλλες σημαντικές τράπεζες της χώρας, την Alpha Bank και την Εθνική Τράπεζα.

«Με την Alpha Bank, συνέχισε ο κος Μπένος, συμβαίνει το εξής ωραίο: η ίδια η τράπεζα είναι εταιρικό μέλος του σωματείου, αλλά και ο κος Ιωάννης Κωστόπουλος, επίτιμος πρόεδρος της τράπεζας, είναι φυσικό μέλος του Διαζώματος. Ο κος Κωστόπουλος μου είπε, μάλιστα, να σας μεταφέρω το θερμό χαιρετισμό του και τη λύπη του που δεν μπόρεσε να παραβρεθεί σήμερα μαζί μας. Το ίδιο όμορφο ισχύει και με την Εθνική Τράπεζα: η τράπεζα είναι εταιρικό μέλος του σωματείου, αλλά και η πρόεδρός της, κα Λούκα Κατσέλη, είναι φυσικό μέλος του Σωματείου. Και η κα Κατσέλη ζήτησε να μεταφέρω το χαιρετισμό της. Ωστόσο είναι μαζί μας τρία σημαντικά στελέχη της Τράπεζας και τους απευθύνω το λόγο.

Το λόγο έλαβε αρχικά ο κος Νίκος Μαρινάκος, Διευθυντής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας.

Ο κος Μαρινάκος, αρχικά, μετέφερε τις ευχαριστίες τόσο του κου Νίκου Μέλίου, υποδιευθυντή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, όσο και του κου Λουκά Σπανού, ειδικού συμβούλου της Εθνικής Τράπεζας, οι οποίοι είναι όλοι ισότιμοι συνεργάτες στην πολύ μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλει η Εθνική Τράπεζα για τα θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Επίσης, ευχαρίστησε θερμά τον κ. Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλο για τη φιλοξενία του.

Εισαγωγικά ανέφερε ότι θα σταθεί σε τρία σημεία που σημείωσε κατά τη διάρκεια των ομιλιών, με τα οποία θα δείξει και το επίπεδο της συμμετοχής της τράπεζας.

«Αναφέρομαι και στα τρία, συνέχισε ο κος Μαρινάκος: το πρώτο είναι αυτό που είπε ο Σταύρος Μπένος, ότι δηλαδή τα δημόσια αγαθά είναι υπόθεση υπεράσπισης από όλους μας. Η Εθνική Τράπεζα με τα 175 χρόνια ιστορία της δε θα μπορούσε ποτέ να λείπει από ένα τέτοιο ραντεβού. Ίσως γι' αυτόν τον λόγο θα μας επέτρεπε ο Σταύρος Μπένος να αφαιρέσουμε από τον τίτλο μας τη λέξη “εταιρικό μέλος” και να είμαστε “μέλη, συνοδοιπόροι, σύμμαχοι”.

Το δεύτερο που ακούσαμε είναι ότι τα ιδρύματα ιδρύονται και λίγο μετά τείνουν το χέρι στο κράτος. Να, λοιπόν, μια ευκαιρία να υπάρξουν οργανισμοί όπως το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, που δεν τείνουν το χέρι στο κράτος, αλλά δελεάζουν εμάς να τείνουμε το χέρι σε αυτά. Γι' αυτό είμαστε εδώ.

Και το τρίτο ήταν κάτι που δεν το περίμενα, αλλά ένας εκ των συνομιλητών “έκλεψε τις ιδέες μας”. Έτσι γλίτωσε το χρόνο σας, ώστε να μην σας κουράζω. Γλίτωσε και εμένα από το να το περιγράψω. Κύριε Ιωάννου, σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Είσατε εσείς που παρουσιάσατε περισσότερο περιγραφικά αυτό που εμείς σαν Εθνική Τράπεζα - και εκφράζω το όραμα της καινούργιας διοίκησης της Τράπεζας, αλλά και της παλαιότερης - προσπαθούμε να κάνουμε.

Στην Εθνική Τράπεζα, προσπαθούμε να επιτύχουμε τη διαχρονική συμμετοχή και την αρωγή μας στα θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας. Με τον τρόπο αυτόν αποδεικνύουμε ότι η Ελλάδα δεν είναι μόνο ό,τι αρχαίο και παρελθοντολογικό υπάρχει, όσο

ένδοξο κι ας είναι. Η Ελλάδα είναι και το σήμερα, είναι και το αύριο της. Άρα λοιπόν, πάμε, ας μου επιτραπεί η έκφραση, “να στησουμε ένα χορό γύρω από αυτά που ο Σταύρος Μπένος και το “ΔΙΑΖΩΜΑ” προσπαθούν να δημιουργήσουν και γύρω από αυτό να αναπτύξουμε προϊόντα που να μην είναι μόνο εκείνα της πρωτογενούς παραγωγής. Προσπαθούμε, λοιπόν, με τη φροντίδα των αρχαιολογικών μας χώρων να δείξουμε ότι οι Έλληνες εξακολουθούν να είναι ζωντανοί, να παράγουν, να δημιουργούν και να συνεργάζονται».

Εν συνεχεία ο κος Μαρινάκος ανέφερε επιγραμματικά ότι η Εθνική Τράπεζα υπό από αυτό το πρίσμα έχει δημιουργήσει ένα ξεχωριστό πρόγραμμα, το πρόγραμμα «Ευθύνη», με το οποίο προσπαθεί να αναπτύξει τρεις πυλώνες: τον άνθρωπο, τον πολιτισμό και το περιβάλλον. Πρόσθεσε, επίσης, ότι αυτή η στρατηγική της τράπεζας αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις συνθήκες που κατά καιρούς διαμορφώνονται και ότι σε περιόδους κρίσης συνεισφέρει σε θέματα της διαρραγείσας κοινωνικής συνοχής (π.χ. προσφορά των χειρουργείων στο Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, ύψους 30 εκατομμυρίων ευρώ).

Στο σημείο αυτό πρόσθεσε ότι ο πολιτισμός είναι πραγματικά κυρίαρχο σημείο των οραματισμών και των επιδιώξεων της Εθνικής Τραπεζής και, κλείνοντας, έδωσε το λόγο στο φίλο του, συνάδελφο και συνοδοιπόρο, κο Νίκο Μέλιο.

Ο κος Νίκος Μέλιος, υποδιευθυντής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, ανέφερε εισαγωγικά ότι η Εθνική Τράπεζα, ούσα 175 χρόνια ηγέτης, όχι μόνο στον κλάδο της, αλλά και στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, οφείλει να αφήνει βαθιά το αποτύπωμά της. Ακολούθως ανέφερε ως χαρακτηριστικό παράδειγμα την ίδρυση από το 1966 του πρώτου μορφωτικού ιδρύματος επιχείρησης της Ελλάδας, δηλαδή του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής.

«Στη μεταπολίτευση, συνέχισε ο κος Μέλιος, η Εθνική Τράπεζα ιδρύει το πρώτο ιστορικό αρχείο για την αποτύπωση της ελληνικής οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας. Ανατροπή στο επίπεδο παιδείας και πολιτισμού. Πυρκαγιές, πυροπαθείς μέσα στη Μεσσηνία, στην πολύπαθη δυτική Πελοπόννησο. Η διοίκηση της Τράπεζας συνεισέφερε στην ανασυγκρότηση – κοινωνική και οικονομική - ενός τεράστιου περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού προβλήματος. Αρχαιολογικές εργασίες στη Μεσσήνη.

Εκατό εβδομήντα πέντε χρόνια σημαίνει συνέπεια, συνέχεια, παρακολούθηση των κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων, και αν κάποιος μελετήσει την οικονομική και κοινωνική ιστορία της Τράπεζας, μπορεί να μελετήσει τη μετεξέλιξη της έννοιας που σήμερα συζητάμε ως εταιρική υπευθυνότητα, έναν κύκλο επιχειρηματικής στρατηγικής, ο οποίος ακολουθεί την κοινωνική και οικονομική συγκυρία.

Οι άξονές μας: διαφάνεια, κοινωνική συνοχή και υπευθυνότητα προς το κοινωνικό σύνολο, εργασιακές και ασφαλιστικές παροχές, μέσω της απόδοσης κοινωνικών και οικονομικών φόρων, κύκλου προμηθευτών, χορηγικών και περιβαλλοντικών δράσεων. Ένα χορηγικό πρόγραμμα 10,3 εκατομμυρίων ευρώ.

Σε αυτό φυσικά δεν θα μπορούσε να απουσιάζει η συνεργασία μας με το “ΔΙΑΖΩΜΑ”, δεδομένου ότι η λειτουργία που επιτελεί το σωματείο είναι και ένα όραμα της Τράπεζας και θα πρέπει να είναι ένα όραμα, όπως είπε ο κύριος Μαρινάκος, όλης της κοινωνίας.

Πρόκειται για μια ολιστική αντίληψη της περιφερειακής, τοπικής και οικονομικής, ανασύστασης αυτής της χώρας. Οι πολιτιστικές διαδρομές που παρουσιάστηκαν δεν αποτελούν παρά μόνο μια προσπάθεια δημιουργίας ενός branding (όπου αυτό δεν υπάρχει), μιας νέας ταυτότητας της ελληνικής περιφέρειας, ενός rebranding της χώρας σε επίπεδο οικονομίας, κοινωνίας και τουριστικού προϊόντος.

Η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας είναι κοντά σε αυτό που όλες οι επιχειρήσεις, όλοι οι κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς ελπίζουμε, να πάει δηλαδή αυτή η χώρα ξανά μπροστά».

Ο κος Σταύρος Μπένος, αφού ευχαρίστησε πολύ τους κ.κ. Μαρινάκο και Μέλιο για τις τόσο ωραίες και διεισδυτικές τοποθετήσεις τους, μετέφερε το χαιρετισμό ενός ενθέρμου εταιρικού μέλους, του κ. Βασίλη Φουρλή, ο οποίος λόγω απουσίας του στο εξωτερικό δεν κατάφερε να παραβρεθεί.

Αμέσως μετά ο κος Μπένος αναφέρθηκε στην Εταιρεία «Ολυμπία Οδός Α.Ε.», η οποία από κοινού με το «ΔΙΑΖΩΜΑ» καταβάλλουν μια σπουδαία προσπάθεια για την Πολιτιστική Διαδρομή της Ολυμπίας Οδού.

Εν συνεχεία έδωσε το λόγο στην κα Σοφία Στάμου, διευθύντρια Επικοινωνίας της Εταιρείας, αφού ενημέρωσε ότι ο κος Παναγιώτης Παπανικόλας, Διευθύνων Σύμβουλος της Ολυμπίας Οδού, με τον οποίο διατηρεί μια προσωπική φιλία, είχε ένα «ατύχημα» και λόγω της κατάληψης του Ρίου - Αντιρρίου αποκλείστηκε στα Γιάννενα.

Η κα Στάμου εισαγωγικά επισήμανε ότι θα προσπαθήσει με την παρουσίασή της να αναφέρει πού βρίσκεται η Ολυμπία Οδός ως έργο αυτή τη στιγμή, πού θέλουν να πάει και πώς το «ΔΙΑΖΩΜΑ» είναι ο καταλύτης που θα τους βοηθήσει να πραγματώσουν το όραμά τους.

«Η αποστολή μας, συνέχισε η κα Στάμου, είναι να κατασκευάσουμε το δρόμο από την Ελευσίνα μέχρι την Πάτρα, ένα έργο εθνικής και στρατηγικής σημασίας, καθώς θα βγάλει από την απομόνωση πολλές περιοχές, της βόρειας Πελοποννήσου, της δυτικής Ελλάδας και της Ηπείρου.

Η Ολυμπία Οδός έχει μήκος 201 χιλιόμετρα και είναι ένα από τα μεγαλύτερα και πολυπλοκότερα έργα που υλοποιούνται σήμερα στην Ελλάδα. Είναι μια από τις σπάνιες περιπτώσεις που ένα έργο από την πρώτη μέρα που το ανέλαβε η εταιρεία, το 2008, έχει να αντιμετωπίσει μια κακή φήμη 30 και πλέον χρόνων.

Και εδώ θα ήθελα να θυμίσω ότι ο δρόμος αυτός, Αθήνα-Πάτρα, κατασκευάστηκε το 1968. Όμως, πολύ σύντομα λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας και της αυτοκινητοβιομηχανίας, ο δρόμος ξεπεράστηκε από τις ταχύτητες των αυτοκινήτων και κατέστη πια μη λειτουργικός.

Αυτή η κακή φήμη ενός «δρόμου-καρμανιόλα» μας κυνηγάει -παρότι δεν είμαστε υπεύθυνοι γι' αυτό. Μάλιστα, τα δυστυχήματα με έτος βάσης το 2008 έχουν μειωθεί κατά 90%. Φυσικά, αυτό οφείλεται στις ευρείες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που δεν επιτρέπουν μεγάλες ταχύτητες.

Η δυσκολία και η ιδιαιτερότητα του έργου είναι η ταυτόχρονη κατασκευή και λειτουργία του δρόμου.

Η εικόνα του έργου σήμερα είναι αυτή: ένα κομμάτι 63 χιλιομέτρων από την Ελευσίνα μέχρι την Κόρινθο και ένα κομμάτι 18 χιλιομέτρων, η περιμετρική της Πάτρας, ολοκληρωμένα κομμάτια αυτοκινητόδρομου και στη μέση 120 χιλιόμετρα υπό κατασκευή. Σε αυτή τη στενή λωρίδα γης πρέπει να επιτυγχάνουμε έναν πολύ καλό συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων.

Ποιοι είναι οι εμπλεκόμενοι; Μηχανικοί που ενεργούν τοπικά με τα συνεργεία τους, συγκοινωνιολόγοι της εταιρείας λειτουργίας με το προσωπικό των περιπόλων, αλλά και φορείς, όπως η τροχαία αυτοκινητοδρόμων, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός, κ.λπ.

Η ολοκλήρωση αυτού του έργου είναι η αποστολή μας και μάλιστα στο συντομότερο δυνατό χρόνο. Και θα ήταν ίσως εύκολο να σταθούμε στο προφανές.

Εμείς, όμως, που έχουμε επιλέξει να ορίσουμε τον δρόμο όχι απλώς ως την απόσταση μεταξύ δύο σημείων, αλλά ως τη διαδρομή ανάμεσά τους, απαντάμε σαφώς, υπάρχει κάτι πέρα από την αποστολή. Και επειδή πίσω από κάθε όραμα υπάρχουν άνθρωποι, στην περίπτωση της Ολυμπίας Οδού ο άνθρωπος είναι ο Παναγιώτης Παπανικόλας, όπως ανέφερε και ο κύριος Μπένος. Μηχανικός, τεχνικός διευθυντής στην κατασκευή της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, σήμερα έχει αναλάβει να φέρει εις πέρας το έργο της Ολυμπίας Οδού.

Ο ίδιος συνηθίζει να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην υπερ-συμβατική διάσταση του έργου. Λέει χαρακτηριστικά: “Είμαστε ένας ιδιωτικός φορέας, που παρέχει δημόσια υπηρεσία με τη μέθοδο της παραχώρησης. Υποκαθιστούμε το κράτος, καλούμενοι να επιδιώξουμε την αριστεία, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου”. Και σε αυτό το πλαίσιο αν επιχειρούσαμε να περιγράψουμε το όραμά μας με λόγια, θα μπορούσε να είναι κάπως έτσι: θέλουμε να δουλέψουμε μαζί με τις τοπικές κοινωνίες, για να ξανασυστήσουμε αυτόν τον τόπο στον επισκέπτη και τον ταξιδιώτη και να αναδείξουμε κάθε είδους τοπική παραγωγή.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο έρχεται και η συνέργειά μας με το “ΔΙΑΖΩΜΑ”. Εδώ λοιπόν η τεχνική συναντά την τέχνη. Η τεχνική ενός μεγάλου έργου υποδομής συναντά την τέχνη των αρχαίων θεάτρων και χώρων ψυχαγωγίας, με σημείο αναφοράς τον πολιτισμό. Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε την πολιτιστική διαδρομή της βόρειας Πελοποννήσου. Η συνάντησή μας με το “ΔΙΑΖΩΜΑ” είναι προφανές ότι έγινε σε μια στιγμή που αναζητούσαμε τρόπους για να προωθήσουμε αυτή τη διαφορετική νοηματοδότηση του έργου που επιθυμούμε.

Στο τέλος της ημέρας όλα τα έργα υποδομής κατασκευάζονται για να εξυπηρετήσουν ανθρώπινες ανάγκες, αυτό το «προχώρημα» της κοινωνίας στο μέλλον. Υπ’ αυτή την έννοια και ένα μεγάλο έργο υποδομής είναι ένα έργο πολιτισμού.

Η συνάντηση με το Σταύρο Μπένο και το “ΔΙΑΖΩΜΑ” ήταν μαγική και μοιραία. Το όραμα για την ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων και η ιδέα των πολιτιστικών διαδρομών ως ένα ολοκληρωμένο και επώνυμο τουριστικό προϊόν είναι δυνατά γιατί είναι αυθεντικά, γιατί μπορούν να δώσουν απαντήσεις σε σημερινές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και οικονομιών και μάλιστα με έναν τρόπο που συμπληρώνει, αν δεν αναπληρώνει, ένα σχέδιο ολοκληρωμένης τουριστικής πολιτικής.

Η συνάντηση με το “ΔΙΑΖΩΜΑ” μας ενέπνευσε και μας παρέσυρε σε αυτή τη διαφορετική διαδρομή και θα μου επιτρέψετε, παρότι ξέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι δεν επιθυμείτε κολακείες, να πω ότι για εμάς είναι έμπνευση το βασικό χαρακτηριστικό σας, που είναι και χάρισμα, δηλαδή, το να καταφέρνετε να σκέφτεστε σαν άνθρωπος της δράσης και να δράτε σαν άνθρωπος της σκέψης.

Ο Παναγιώτης Παπανικόλας και ο Σταύρος Μπένος, λοιπόν, είναι οι δύο άνθρωποι καταλύτες που μας έχουν φέρει σήμερα εδώ.

Η διαδρομή της Ολυμπίας Οδού θα περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους από την Ελευσίνα μέχρι την Αρχαία Ολυμπία, με ενδιαμέσους σταθμούς τον Ισθμό, την αρχαία Κόρινθο, τη Σικυώνα, την Αιγείρα, την Κερύνεια, την Κλειτορία, το Λεόντιο, την Ήλιδα και την Πλατάνια και τρία μεγάλα αρχαιολογικά πάρκα, της Ελευσίνας, της Πάτρας και της Ολυμπίας.

Σε τι προσβλέπουμε από αυτή τη συνεργασία; η ανάδειξη των περιοχών εκατέρωθεν της Ολυμπίας Οδού είναι ο κύριος στόχος μας και μάλιστα με έναν τρόπο αειφορικό και βιώσιμο. Έναν τρόπο δηλαδή που θα μας πηγαίνει στο μέλλον.

Η εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών, - τοπική αυτοδιοίκηση, επαγγελματικοί φορείς, φυσικά πρόσωπα, - είναι από μόνη της μια μεγάλη πρόκληση. Είναι στόχος, να καταφέρουμε να εμπλέξουμε τις τοπικές κοινωνίες και τους τοπικούς φορείς στην πολιτιστική διαδρομή. Γιατί η πραγμάτωσή της θα είναι προς όφελος όλων».

Στο σημείο αυτό η κα Στάμου περιέγραψε τα επόμενα βήματα αυτής της συνεργασίας, τη δημιουργία δηλαδή ενός θεματικού σποτ, το οποίο σκηνοθετεί ο κος Βαγγέλης Ευθυμίου και θα έχει ως τίτλο: «Δρόμος και αρχαία θέατρα - Ένα μεγάλο έργο υποδομής φέρνει την αρχαιότητα στο μέλλον», καθώς και τη 3D απεικόνιση της διαδρομής.

Ακολούθως η κα Στάμου ανέφερε ότι μέσα από αυτό το σποτ θα απαντηθούν ερωτήματα, όπως για ποιον λόγο σχεδιάστηκε αυτή η διαδρομή, αν έχει κάποια μοναδικά χαρακτηριστικά, πόσα και ποια είναι τα σημεία ενδιαφέροντος κ.α. Ολοκληρώνοντας, η κα Στάμου πρόβαλε το εταιρικό σποτ που έχει δημιουργήσει η Ολυμπία Οδός και ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους.

Ο κος Μπένος, αφού ευχαρίστησε θερμά την κα Στάμου, έδωσε το λόγο στον κο Ηλία Μάλαμα, οικογενειακό του φίλο, ο οποίος είναι διευθυντής στην αλυσίδα ZARA.

Ο κος Μάλαμας, αρχικά, εξέφρασε τη χαρά του που μπόρεσε να παραβρεθεί στη συνάντηση. Εν συνεχεία ανέφερε ότι ο όμιλος ZARA δραστηριοποιείται στο χώρο της μόδας και ότι τα τελευταία χρόνια έχει βρει μεγάλη ανταπόκριση στο ελληνικό κοινό.

«Ψάχνουμε, λοιπόν, συνέχισε ο κος Μάλαμας, να ανταποδώσουμε αυτή την επιτυχία και τα οφέλη που είχαμε από το ελληνικό κοινό πίσω στην ελληνική κοινωνία. Εκεί βρέθηκε μπροστά μου ο Σταύρος Μπένος. Όπως είπε, οικογενειακός φίλος, τον γνωρίζω από μικρό παιδί. Συμβάλαμε λοιπόν στη δημιουργία μιας ψηφιακής εφαρμογής, η οποία θα δείχνει τη μόδα του αρχαίου θεάτρου.

Όπως είπα, γνωρίζω το Σταύρο από μικρό παιδί, σε δύσκολες εποχές, στους σεισμούς της Καλαμάτας, από τότε που ήταν Δήμαρχος. Πάντα έχετε πολύ υψηλούς στόχους και πάντα είχε το μεράκι για σκληρή δουλειά. Εγώ θέλω να τον διαβεβαιώσω ότι βρισκόμαστε εδώ να βοηθήσουμε στην επίτευξη αυτών των στόχων».

Ο κος Σταύρος Μπένος ευχαρίστησε θερμά τον κο Μάλαμα και έδωσε το λόγο στην κα Μαίρη Γερούκαλη, διευθύντρια επικοινωνίας και διαφήμισης της Εταιρείας ZARA. Η κα Γερούκαλη με τη σειρά της ευχαρίστησε τον κο Μπένο που της έδωσε την ευκαιρία να παραβρεθεί σε ένα τόσο όμορφο κλίμα, σε μια ζεστή οικογένεια.

Στο σημείο αυτό, ο κος Μπένος κάλεσε στο βήμα την κα Ελένη Αλειφέρη, Αντιπεριφερειάρχη στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας.

Η κα Αλειφέρη, αφού ανέφερε ότι γνωρίζει τον κο Μπένο πολλά χρόνια, τόνισε ότι είναι εμπνευσμένος, αποτελεσματικός και ότι έχει τη δυνατότητα να παρουσιάζει με λυρικότητα ακόμα και τις πιο γραφειοκρατικές δράσεις και να επενδύει με συναίσθημα τις πιο τεχνοκρατικές εφαρμογές.

Αμέσως μετά, η κα Αλειφέρη αναφέρθηκε στο «ΔΙΑΖΩΜΑ», το οποίο είχε την τύχη να γνωρίσει από την πρώτη ιδρυτική συνέλευσή του στην αρχαία Μεσσηνή.

«Και θυμάμαι, συνέχισε η κα Αλειφέρη, τους ανθρώπους που αποχωρούσαν από αυτή τη Γενική Συνέλευση, τα μέλη δηλαδή του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ». Θυμάμαι το συναίσθημα που αποτυπωνόταν στο πρόσωπό τους, καθώς και τις συζητήσεις που έκαναν μεταξύ τους. Είχες, λοιπόν, την αίσθηση, παρακολουθώντας τους, ότι αυτοί οι άνθρωποι συμμετείχαν σε μια ιεροτελεστία, στην οποία πήγαν όλοι και εκμυστηρεύτηκαν κάποιες ενδόμυχες σκέψεις τους κι είχαν μια φλόγα και μια λάμψη στον τρόπο που συζητούσαν. Και αυτό ήταν πραγματικά ελπιδοφόρο για τότε.

Σήμερα, βλέπω το ίδιο σε όσες και όσους τοποθετήθηκαν από τα εταιρικά μέλη. Αυτό πραγματικά είναι ένα εξαιρετικά ελπιδοφόρο και αισιόδοξο μήνυμα για την ελληνική κοινωνία, το οποίο οφείλουμε όλοι να καλλιεργήσουμε και να συντηρήσουμε. Και το οφείλουμε όλοι, αλλά εμείς οι πολιτικοί περισσότερο, γιατί οι κινήσεις των πολιτών πάντα έχουν μια δυνατότητα να ανατροφοδοτούνται, ακόμα και στις απογοητεύσεις».

Αμέσως μετά η κα Αλειφέρη μίλησε για τη Μεσσηνία και ανέφερε ότι είναι ένας ευλογημένος και προικισμένος τόπος, όχι μόνο λόγω του μνημειακού και πολιτιστικού της πλούτου, αλλά και λόγω του ότι στη σύγχρονη εποχή η ένταξη των μνημείων στην καθημερινότητα γίνεται πράξη. Επισήμανε, επίσης, ότι αυτό οφείλεται στον καθηγητή, κο Πέτρο Θέμελη, τον οποίο για μια ακόμη φορά ευχαρίστησε, αλλά και σε όλους τους θεσμικούς φορείς. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε και στον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, κο Πέτρο Τατούλη, ο οποίος στηρίζει δράσεις πολιτισμού.

Στο σημείο αυτό η κα Αλειφέρη αναφέρθηκε στις συνέργειες δημοσίου και ιδιωτικού τομέα στα έργα πολιτισμού. Και συνέχισε: *«Έτσι λοιπόν, είμαστε πολλαπλά τυχεροί στη Μεσσηνία και θεωρούμε ότι πράγματι αυτή η φιλοσοφία και η οπτική της συνέργειας σε όλα τα έργα και ιδιαίτερα στα έργα πολιτισμού μπορεί να είναι καταλυτική, διαδραστική και πολλαπλασιαστική στο αποτέλεσμα. Βέβαια, πάντοτε όλα αυτά θέλουν την προστασία όλων όσων πραγματικά πιστεύουμε στον στόχο. Εκείνο που είναι σημαντικό πάντοτε σε αυτές τις περιπτώσεις είναι το αποτέλεσμα. Και αναφέρομαι στο αποτέλεσμα που πρέπει να αποδώσουμε στην κοινωνία.*

Εμείς στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας τον πολιτισμό και την ανάδειξη των μνημείων τη συνδυάζουμε και με το τουριστικό προϊόν βέβαια. Θέλω να προσθέσω και τη σύνδεσή τους με τον αγροτικό - διατροφικό τομέα, συνέργειες που θα είναι επιλέξιμες στο επόμενο προγραμματικό πρόγραμμα.

Κλείνοντας, η κα Αλειφέρη ευχήθηκε καλή συνέχεια σε όλη αυτή την προσπάθεια που κάνει το «ΔΙΑΖΩΜΑ» και το πνεύμα, ο πολιτισμός, η τέχνη πάντα να δείχνουν το δρόμο και να οδηγούν στο καλύτερο αποτέλεσμα.

Ο κος Μπένος, φανερά συγκινημένος, ευχαρίστησε την κα Αλειφέρη και τη διαβεβαίωσε ότι ο πολιτισμός του πρωτογενούς τομέα και ο διατροφικός πολιτισμός είναι στον πυρήνα των πολιτιστικών διαδρομών. Αμέσως μετά, κάλεσε στο βήμα το Δήμαρχο Πύλου, κο Δημήτρη Καφαντάρη.

Ο κος Καφαντάρης ανέφερε εισαγωγικά ότι η αυτοδιοίκηση είναι πραγματικά ένα μεγάλο σχολείο, όπου δημιουργούνται συνέργειες και ότι ο κος Μπένος το έχει βιώσει καλά αυτό, ειδικά την περίοδο των σεισμών στην Καλαμάτα.

Εν συνεχεία αναφέρθηκε σε έναν δήμο, πραγματικά ιστορικό, το δήμο Πύλου - Νέστορος, ο οποίος έχει πολλές αρχαιότητες και πλούσια ιστορία, καθώς και το ξακουστό Παλάτι του Νέστορα. Παράλληλα επισήμανε ότι οι συνεργασίες στο δήμο αυτό υπάρχουν εδώ και πάρα πολλά χρόνια και ότι ο δήμος στηρίζει και χρηματοδοτεί ενεργά με δικούς του πόρους τις μελέτες, προκειμένου να μπορέσει το Υπουργείο να χτίσει αυτή τη νέα προοπτική στον πολιτισμό.

Στο σημείο αυτό είπε ότι ο Δήμος Πύλος - Νέστορος είναι ο εκπρόσωπος της χώρας μας στην UNESCO για τη Μεσογειακή διατροφή και ότι ως εκ τούτου στο κομμάτι της γεύσης και της άυλης κληρονομιάς ο Δήμος έχει να προσφέρει πολλά, στα οποία θα επιθυμούσε να εμπλακεί και το «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Κλείνοντας, ο Δήμαρχος αναφέρθηκε στον κο Μπένο προσωπικά, με τον οποίον τους συνδέουν πολλές κοινές στιγμές και είπε τα εξής: *«Ο Σταύρος έχτισε και τη δημόσια διοίκηση μέσω των Κ.Ε.Π., καθώς ήταν ο εμπνευστής αυτού του σχεδίου που έχει σώσει τη χώρα μας. Αλλά και στον πολιτισμό έκανε πάρα πολλά αξιοσημείωτα πράγματα. Για εμάς είναι Μεσσήνιος, είναι φίλος και πιστεύω ότι μαζί πρέπει να πορευτούμε, ώστε η αυτοδιοίκηση να εμπλακεί πιο ενεργά ακόμα. Και με την ιδιότητά μου ως Αντιπρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, της Κ.Ε.Δ.Ε., θέλω να πω ότι πρέπει να γίνει και εκεί μια ενημέρωση, γιατί πραγματικά η Κ.Ε.Δ.Ε. μπορεί να συμβάλει τα μέγιστα».*

Τέλος, αναφέρθηκε στη βιώσιμη ανάπτυξη, με αφορμή την παρουσία του πριν λίγες μέρες στο Μπιλμπάο, στο Παγκόσμιο Συμβούλιο, κύριο θέμα του οποίου ήταν οι βιώσιμες πόλεις και πολιτισμός.

Ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά το Δήμαρχο και δεσμεύτηκε να πραγματοποιήσει άμεσα μια παρουσίαση – ενημέρωση για τα σχέδια αυτά όχι μόνο στην Ένωση των Δήμων, αλλά και των Περιφερειών. Τέλος, ο κος Μπένος διαβεβαίωσε το Δήμαρχο ότι η διαδρομή της νότιας Πελοποννήσου περιλαμβάνει το σύνολο των μνημείων, απλώς το συνεκτικό της κομμάτι είναι τα θέατρα.

Αμέσως μετά ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» έδωσε το λόγο στους κ.κ. Κώτσαλο Γιώργο, Διευθύνοντα Σύμβουλο της INTERAMERICAN και Ιωάννη Ρούντο, υπεύθυνο επικοινωνίας του ομίλου.

Ο κος Κώτσαλος ξεκινώντας επισήμανε το ενδιαφέρον της INTERAMERICAN για το χώρο της υγείας και ότι ανέφερε ότι οι μέτοχοι της εταιρείας ανήκουν σε έναν συνασπισμό οχτώ ευρωπαϊκών εταιρειών, με περίπου 14 εκατομμύρια ασφαλισμένους.

«Ως εκ τούτου, πρόσθεσε, ο συμβολισμός του Ασκληπιείου της Επιδαύρου στη δική μας υπόθεση και απέναντι σε αυτό τον κόσμο είναι ιδιαίτερος».

Στο σημείο αυτό πρόσθεσε ότι σύντομα η Ευρωπαϊκή Ένωση θα δείξει το ενδιαφέρον της για το πρόγραμμα “*Silver Economy*”, με το οποίο θα προωθηθούν σχέδια για σημαντικές επενδύσεις στο χώρο της τρίτης ηλικίας, καθώς και ότι οι ευρωπαϊκές εταιρείες δείχνουν σοβαρό ενδιαφέρον για επενδύσεις στη χώρα.

Ανέφερε, επίσης, ότι οι πολιτιστικές δράσεις βοηθούν και αποτελούν ένα πολύ σοβαρό αντίδοτο σε αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Τέλος, ο κος Κώτσαλος επιβεβαίωσε τη δέσμευση του Ομίλου INTERAMERICAN για τη στήριξη ενός πολύ συγκροτημένου έργου, με ιδιαίτερη προοπτική, του ολοκληρωμένου

προγράμματος περιβαλλοντικής ανάδειξης του ευρύτερου χώρου του Ασκληπιείου της Επιδαύρου.

Ακολούθως, το λόγο έλαβε ο κος Ιωάννης Ρούντος, ο οποίος αρχικά ανέφερε ότι είναι ιδιαίτερη η χαρά και η ευχαρίστησή του, καθώς το «ΔΙΑΖΩΜΑ» τους δίνει τη δυνατότητα να βγουν από τα θεματικά στερεότυπα των επιχειρηματικών συναντήσεων.

Εν συνεχεία, αναφερόμενος στον όρο «κοινωνική συμμαχία», πρόσθεσε ότι πρόκειται για μια πολύ ισχυρή πραγματικότητα, από την οποία κρατά το συνθετικό «συν», για να τη συνδέσει με έννοιες, όπως η συναίσθηση, η συναντίληψη, η συνεργασία, η συμμετοχή, η συστοίχιση και τόσες άλλες που λείπουν στην πράξη από τον τόπο μας.

Στο σημείο αυτό επισήμανε ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα με έκδηλη την παθογένεια των παράλληλων μονολόγων. Υπογράμμισε, ωστόσο, ότι το παράδειγμα του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» είναι άξιο μίμησης και ευχήθηκε, τέλος, να το ακολουθήσουν και άλλοι οργανισμοί και κινήσεις πολιτών.

Αμέσως μετά αναφέρθηκε στην INTERAMERICAN, η οποία συνδέεται ευθέως με έναν μεγάλο ευρωπαϊκό Οργανισμό, την ACHMEA από το 2001.

«Και οι δύο οργανισμοί, συνέχισε ο κος Ρούντος, δηλαδή ο μητρικός και η δική μας εταιρεία, εστιάζουν στις ασφαλίσσεις υγείας και μέσα από αυτή την εστίαση προκύπτει και η συνεργασία μας στην πράξη με το «ΔΙΑΖΩΜΑ», με στόχο την υλοποίηση του έργου του Ασκληπιείου της Επιδαύρου».

Στην INERAMERICAN υφίστανται ένα εκατομμύριο πελάτες, οι οποίοι είναι δυνητικά παραλήπτες ενός μηνύματος για τη δική μας σύνδεση με το «ΔΙΑΖΩΜΑ» και μπορεί εν δυνάμει να αποδειχθούν θιασώτες και μέλη του σωματείου. Δεδομένου ότι στην INERAMERICAN απασχολούνται γύρω στους 4.000 με 5.000 ανθρώπους, εκφράζω την ιδέα να προταθεί στα εταιρικά μας μέλη, καθώς στις εταιρικές κοινωνίες μας να ενταχθούν στο «ΔΙΑΖΩΜΑ», ως φυσικά μέλη πλέον.

Αλλά εδώ, αγαπητέ Πρόεδρε, χρειάζεται μια ώθηση από τη μεριά φυσικά των εταιρειών-μελών του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», αλλά και ένα κίνητρο το οποίο μπορεί να είναι ένα προνόμιο εκπτώτικό ίσως επάνω στη συνδρομητική σχέση ενός φυσικού μέλους με το «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Εν συνεχεία ο κος Ρούντος αναφέρθηκε στη σχέση της INTERAMERICAN με το «ΔΙΑΖΩΜΑ», την οποία χαρακτήρισε ως αιτιώδη και επισήμανε ότι τελευταία στην INTERAMERICAN επιχειρείται ένας επαναπροσδιορισμός του ρόλου της.

«Όπως σημείωσε και ο κύριος Κώτσαλος, πρόσθεσε ο κος Ρούντος, ο μέτοχός μας είναι συνεταιριστικός. Αυτό το «συν» μας ωθεί στο να βλέπουμε τα πράγματα υπό την έννοια της συμμετοχικότητας και κατά αυτή την αντίληψη να παράγουμε μια άυλη αξία που θέλουμε να μεταφράζεται σε μετρήσιμη αξία.

Αυτή είναι και η έννοια της παραγωγικής δύναμης για εμάς, αυτό που πριν η κυρία Σοφικίτου παρουσίασε αναφερόμενη στις παραγωγικές δυνάμεις που συμμετέχουν στο «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Θέλω να δώσω αυτή την ερμηνεία στην έννοια της παραγωγικότητας. Ξεκινάμε από μια βασική παραδοχή που έχει ηθικό έρεισμα, την άυλη αξία, και καταλήγουμε στην παραγωγικότητα. Και οι δύο φορείς συγκλίνουν στη δημιουργία αξίας για την κοινωνία. Επομένως αυτό είναι το στοιχείο που μας ενώνει. Και η σχέση μέσα από αυτή την απόδοση

αξίας στην κοινωνία συνδέεται στην πράξη με κάτι πάρα πολύ συγκεκριμένο που είναι το έργο για το Ασκληπιείο της Επιδαύρου».

Ακολούθως, ο κος Ρούντος αναφέρθηκε στην κοινωνική υπευθυνότητα του Ομίλου, η οποία είναι ενσωματωμένη στη στρατηγική του. Επίσης, ανέφερε ότι είναι πολύ σημαντικό κάθε εταιρεία να παρατηρεί τις γενικότερες τάσεις που υπάρχουν, όχι μονάχα στο ελληνικό επιχειρείν, αλλά και ευρύτερα, στο ευρωπαϊκό περιβάλλον.

«Αυτή τη στιγμή, συνέχισε, έχουμε από πέρυσι δρομολογημένη μια οδηγία από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία κατά κάποιο τρόπο μας υπαγορεύει την ετερορρύθμιση, ένα είδος δηλαδή κανονιστικής συμμόρφωσης πάνω στο θέμα της κοινωνικής υπευθυνότητας. Στην Ελλάδα χρειαζόμαστε την ετερορρύθμιση, τη συμμόρφωση προς τους κανονισμούς, προς τους νόμους, γιατί αυτά δεν είναι αυτονόητα στον τόπο μας. Συνεπώς, συνθέτουμε την κοινωνική υπευθυνότητα της επιχείρησης με βάση την αυτορρύθμιση που στηρίζεται στον εθελοντισμό και στην εταιρική κουλτούρα και την ετερορρύθμιση, η οποία είναι το κανονιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινούμαστε εφεξής. Νομίζω ότι αυτό θα καθορίσει τη συνέχεια των πραγμάτων σε ό,τι αφορά την κοινωνική υπευθυνότητα».

Στο σημείο αυτό επισήμανε ότι η INTERAMERICAN συνδέεται, πέραν του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», και με άλλους επαγγελματικούς και θεσμικούς φορείς, με επιμελητήρια. Στο παραπάνω πλαίσιο πρότεινε όλες οι εταιρείες να γίνουν πρεσβευτές του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» και κατά κάποιο τρόπο να δημιουργήσουν τη γέφυρα της επαφής του με τους θεσμικούς φορείς, ώστε να προκύψουν σημαντικές συνέργειες μεταξύ των θεσμικών φορέων και του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στο επικοινωνιακό κομμάτι, υπογραμμίζοντας ότι όλες οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα μέσα από την οργάνωση της επικοινωνίας, της δημοσιότητας και της προβολής τους να εξασφαλίσουν χώρο και για το «ΔΙΑΖΩΜΑ».

«Εμείς, συνέχισε, δημιουργούμε ένα micro site ειδικά για την κοινωνική υπευθυνότητα στο site της εταιρείας μας, όπου προς το τέλος του χρόνου το «ΔΙΑΖΩΜΑ» θα έχει τη δική του θέση. Το ίδιο μπορούμε να κάνουμε και στα social media, στην καθημερινή μας επικοινωνία με τον τύπο, προκειμένου να προσδώσουμε μια ιδιαίτερη δυναμική επικοινωνίας για το φορέα».

Αμέσως μετά αναφέρθηκε στο δεύτερο και κρίσιμο ερώτημα που είναι ο τρόπος της συμμετοχής των επιχειρήσεων στις δράσεις του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», καθώς και στις συνεργασίες που μπορούν να οδηγήσουν σε ένα πρακτικό αποτέλεσμα και σε ένα συγκεκριμένο έργο.

«Εμείς, πρόσθεσε, αναζητήσαμε συνέργειες στην περιοχή της υγείας λόγω της θεματικής συνάφειάς της με τη δική μας επιχειρησιακή δραστηριότητα, και πιο συγκεκριμένα στο πρόγραμμα που σχεδιάζεται για το Ασκληπιείο της Επιδαύρου, το οποίο μας ανάγει στη μήτρα της θεραπευτικής υγείας».

Στην περίπτωση τη δική μας, η συνέργεια μπορεί να γίνει και προϊόν. Η σκέψη μας είναι μέσα από την ταξιδιωτική ασφάλιση που μπορούμε να προσφέρουμε και μέσα από τις υποδομές της υγείας και της πρωτοβάθμιας φροντίδας να προκαλέσουμε έναν τουρισμό υγείας, στον οποίο θα ενσωματωθεί και το στοιχείο του αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, εντάσσοντας μέσα σε αυτό το πακέτο και μια επίσκεψη στους αρχαιολογικούς χώρους στην Επίδαυρο.

Επομένως, έχουμε λόγους σημαντικούς να είμαστε σε αυτή την ομάδα και μπορούμε πιστεύω μέσα από κάποιες κοινές παραδοχές να δώσουμε μια προστιθέμενη αξία, να μεταφράσουμε δηλαδή σε ουσία και αποτέλεσμα αυτό το συν που ζητάμε που υπάρχει στη συμμαχία και σε όλες τις έννοιες που προανέφερα στην αρχή».

Ο κος Σταύρος Μπένος, αφού ευχαρίστησε θερμά τους κ. Κώτσαλο και Ρούντο, έδωσε το λόγο στον κ. Κοσμά Σιδηρόπουλο, ο οποίος είναι προϊστάμενος της μονάδας του Υπουργείου Πολιτισμού που φροντίζει την ένταξη και υλοποίηση των έργων πολιτισμού στο ΕΣΠΑ.

Ο κος Σιδηρόπουλος, αφού ευχαρίστησε για την πρόσκληση, ανέφερε περίπου τα εξής:

«Κάποιοι συνάδελφοι αισθάνθηκαν εξαπατημένοι, γιατί πίστευαν ότι θα ήταν χαλαρή η συζήτηση και τώρα αισθάνονται κάποια ένταση. Επιτρέψτε μου να πω τρεις πολύ μικρές ιστορίες για να χαλαρώσουμε λίγο.

Όταν ο γιος μου ήταν μικρός, του έλεγα παραμύθια βασισμένα στην ιστορία και στον μύθο πάνω από το ανάκτορο του Νέστορα, καθώς βλέπαμε κάτω τον κόλπο του Ναβαρίνου. Η κόρη μου τώρα που γύρισε από την Αμερική και εργάζεται χαρούμενη στην Ελλάδα μου είπε ότι δεν θα πάει την ημέρα που είναι ελεύθερη η είσοδος στο μουσείο, αλλά θα πάει και θα πληρώσει εισιτήριο.

Εγώ όταν ήμουν μικρός, στην ερώτηση τι θα γίνεις όταν μεγαλώσεις, απαντούσα πυροσβέστης. Στην εφηβεία μου ένιωσα τη μαγεία των αρχαιολόγων και την προσπάθειά τους να ανασυστήσουν από τα ευρήματά τους μια κοινωνία παρελθούσα. Ήμουν τεμπέλης, όμως και σπύδασα οικονομικά. Ασχολήθηκα με την εκπόνηση μελετών και τη διοίκηση έργων, και προγραμμάτων και τώρα, είμαι εξαιρετικά χαρούμενος που αυτή την τέχνη την εφαρμόζω στα έργα του πολιτισμού. Και εξαιρετικά χαρούμενος που είμαι μαζί σας. Αλλά ως οικονομολόγος, γιατί αυτό πια με έχει καθορίσει, αυτό που με ενδιαφέρει πάρα πολύ είναι να κοιτάζω τι σημαίνουν όλα αυτά που λέμε για την οικονομία. Και μάλιστα, σε μια περίοδο εξαιρετικά δύσκολη για τη χώρα μας.

Άρα λοιπόν, το μυαλό μου πηγαίνει πιο πολύ στο πώς από όλα αυτά που συζητάμε μπορούμε να κάνουμε έργα, να φέρουμε εισοδήματα. Δεν σας κρύβω, επίσης, ότι η συζήτηση είναι εξαιρετικά χρήσιμη για μένα, διότι αυτή την περίοδο στην Υπηρεσία που προϊστάμαι προσπαθούμε να γεννήσουμε ιδέες ή να αξιοποιήσουμε τις ιδέες που ακούμε για το πού και πώς θα διατεθούν οι πόροι για τον πολιτισμό στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

Οι πόροι λοιπόν όχι μόνο για τον πολιτισμό είναι περιορισμένοι στην επόμενη περίοδο, σε μεγάλο βαθμό δεσμευμένοι από τις καθυστερήσεις ετούτης της περιόδου. Άρα, θα πρέπει να είμαστε όσο το δυνατόν πιο δημιουργικοί, με έξυπνες ιδέες που θα φέρουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Συγκρατώ τη φράση «χτίζουμε τις συνέργειες». Άρα, ό,τι κάνουμε, πρέπει να φέρνει πολλαπλά αποτελέσματα. Είμαστε υποχρεωμένοι, λοιπόν, όχι μόνο να σκεφτούμε πώς θα αναστηλώσουμε, πώς θα αναπτύξουμε, πώς θα αναδείξουμε, πώς θα σχετίσουμε την πολιτιστική κληρονομιά με τις σύγχρονες παραδόσεις, αλλά και πώς θα καινοτομήσουμε στον τομέα του πολιτισμού, πώς από όλα αυτά θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε καινούργιες επιχειρηματικές ιδέες ή καινούργιες επιχειρήσεις πάνω στον πολιτισμό.

Ένα κομμάτι, λοιπόν, των χρηματοδοτήσεων της καινούργιας περιόδου θα αφορά την ενίσχυση δημιουργικών και πολιτιστικών βιομηχανιών. Βαριά η λέξη «βιομηχανία», αλλά δεν εννοούμε αυτό. Εννοούμε επιχειρήσεις πάνω στον τομέα της δημιουργίας, της δημιουργικότητας και του πολιτισμού.

Σήμερα στο ίδιο τραπέζι, και με αυτό θα κλείσω, συναντάμε το χώρο των επιχειρήσεων, το χώρο των τραπεζών, το χώρο των ιδρυμάτων, δηλαδή της κοινωνίας και το χώρο των πανεπιστημίων. Δηλαδή, οφείλουμε να εργαστούμε από κοινού το Δημόσιο, οι ιδιωτικοί φορείς και η οικονομία, όπως προτείνεται και σε κανονιστικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής».

Ο κος Μπένος, ευχαρίστησε τον κο Σιδηρόπουλο που τόσο συμπυκνωμένα αποτύπωσε ένα όραμα για την εξέλιξη της πολιτιστικής επιχειρηματικότητας.

Στο σημείο αυτό ο κος Μπένος πρόσθεσε ότι η κα Λούκα Κατσέλη, πρόεδρος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας, ζήτησε να μεταφερθεί στην αίθουσα ότι μια από τις μεγάλες της έγνοιες είναι η προώθηση της πολιτιστικής επιχειρηματικότητας.

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», έδωσε το λόγο στην αγαπημένη του φίλη, κα Άσπα Λούβη, η οποία με μακρά θητεία σε πολιτιστικούς οργανισμούς πρόσφατα ανέλαβε την πλήρη αναμόρφωση του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων.

«Εγώ, ανέφερε εισαγωγικά η κα Λούβη, θα σας μιλήσω με δυο ιδιότητες: την πρόσφατη ιδιότητα, αυτή δηλαδή της Υπεύθυνης για την καλυτέρευση των πραγμάτων στο Τ.Α.Π.Α., αλλά και ως ένας άνθρωπος που έχει υπηρετήσει τη διαχείριση του πολιτισμού από το 1986. Το Τ.Α.Π.Α. παρεκκλίνει εδώ και πολλά χρόνια των αρχικών του σκοπών, για λόγους που πραγματικά είναι ανεξιχνίαστοι, αλλά δεν αξίζει να τους εξιχνιάσει κανείς τώρα.

Αυτό που οφείλουμε να κάνουμε είναι να δουλέψουμε για να ξαναγίνει το Τ.Α.Π.Α., Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων. Και εδώ συναντιέται ο θαυμασμός του Δημοσίου προς τον ιδιωτικό τομέα, αυτόν που ο κύριος Μπένος έχει δημιουργήσει με το όραμά του και απολύτως με τις κοινωνικές συμμαχίες που έχει το προσωπικό ταλέντο να δημιουργεί».

Εν συνεχεία, η κα Λούβη σημείωσε ότι το «ΔΙΑΖΩΜΑ», απευθυνόμενο στις εταιρείες, έχει γίνει πρότυπο, έχει υπερβεί και μερικές φορές έχει καθολικά άρει ορισμένα εμπόδια.

Αμέσως μετά ανέλυσε το πρώτο εμπόδιο που ξεπέρασε το σωματείο, την αποδοχή δηλαδή από τις τοπικές κοινωνίες, αναφέροντας περίπου τα εξής:

«Οι τοπικές κοινωνίες για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα γίνονταν σύμμαχοι, όταν το πολιτιστικό έργο, στο οποίο κανείς επένδυε, απέδιδε στην τοπική κοινωνία. Μέχρι εκείνη την ώρα ήταν εξαιρετικά δύσπιστες. Και γι' αυτό οι μόνες που δεν φταίνε είναι οι τοπικές κοινωνίες βεβαίως. Όμως το βασικότερο όλων είναι ότι, από τότε που το «ΔΙΑΖΩΜΑ» άρχισε να λειτουργεί, κερδίζει εξαιρετικό έδαφος στις συνέργειες με τις τοπικές κοινωνίες και προφανώς και με την τοπική αυτοδιοίκηση. Έτσι είναι αυτή η θαυματουργή μαπακέτα που μπόρεσε ένας πετυχημένος δήμαρχος σε μια κρίσιμη ώρα της πόλης να ενεργοποιήσει, ένας δήμαρχος που κέρδισε την εμπιστοσύνη πέραν των κομμάτων της τοπικής κοινωνίας, βοηθώντας κατά τη διάρκεια ενός σεισμού, αλλά και σε περίοδο ηρεμίας της χώρας να απαλλάξει από τις ουρές στις δημόσιες επιχειρήσεις με το αυγό του Κολόμβου τον πληθυσμό μας».

Ακολούθως, αναφέρθηκε στο δεύτερο εμπόδιο, την ανάπτυξη δηλαδή των συνεργασιών και των χορηγιών και το τρίτο, την ανάπτυξη του εθελοντισμού.

Η κα Λούβη ανέφερε ότι το «ΔΙΑΖΩΜΑ» και οι εθελοντές που υποκινεί μπορούν να προσφέρουν στο Υπουργείο Πολιτισμού και τους αρχαιολόγους και ότι το «ΔΙΑΖΩΜΑ»

συγκεντρώνει τα χρήματα για να αναθέσει τις μελέτες, τις οποίες μετά δίδει στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Στο σημείο αυτό έκανε ιδιαίτερη μνεία στους αρχαιολόγους, οι οποίοι διακρίνονται πρώτα για το ήθος τους και ύστερα για την επιστημοσύνη τους, αλλά και στις εφορείες αρχαιοτήτων, οι οποίες κάνουν θαύματα. *«Μέσα λοιπόν σε αυτό το πλαίσιο, συνέχισε, οι αρχαιολόγοι έχουν ανάγκη πάρα πολλές φορές, κύριε Μπένο, από εθελοντές, οι οποίοι βεβαίως θα ελέγχονται κατά την προσφορά εργασίας».*

Τέλος, αναφέρθηκε στο μοντέλο της Τράπεζας Πειραιώς, η οποία έχει κάνει άλματα στην υιοθεσία των μνημείων και έχει δημιουργήσει μόνη της κάποιους χώρους – ένα δίκτυο μουσείων, τα οποία ανήκουν στους δήμους και τις κοινότητες ή και στο ίδιο το κράτος και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Ο κος Μπένος, αφού ευχαρίστησε θερμά την κα Λούβη για την παρέμβασή της, απηύθυνε το λόγο στους εκπροσώπους των Ιδρυμάτων.

Αρχικά το λόγο έλαβε η κ. Κατερίνα Κοσκινά, Διευθύντρια του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης, η οποία ευχαρίστησε για την πρόσκληση του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», η οποία της επέτρεψε να βιώσει μια πολύ σημαντική εμπειρία.

Η κα Κοσκινά ανέφερε ότι η συνάντηση αυτή είναι ένα μάθημα και για τα μουσεία, καθώς το Εθνικό Μουσείο, αλλά και όλα τα μουσεία της χώρας, περνάνε πολύ δύσκολες ώρες. Τέλος, επισήμανε ότι όλη αυτή η συνέργεια, η στήριξη, αλλά πρωτίστως η αλλαγή πληροφοριών και όλο αυτό το brainstorming που γίνεται, είναι πάρα πολύ χρήσιμα και για τα μουσεία.

«Μπορεί η κατεύθυνση του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης να είναι λίγο διαφορετική, πρόσθεσε κλείνοντας, αλλά ο πολιτισμός είναι ένας. Και αυτά όλα που ακούστηκαν είναι για εμάς πάρα πολύ χρήσιμα. Ελπίζω ότι και εμείς στο Μουσείο θα μπορέσουμε να έχουμε στήριξη ηθική πρωτίστως, γιατί αυτό είναι που χρειαζόμαστε πάνω απ' όλα, αλλά και υλική, η οποία είναι απαραίτητη για να λειτουργήσει».

Αμέσως μετά το λόγο έλαβε η κα Έφη Τσιότσιου, Διευθύντρια του Ιδρύματος Ωνάση, αναφέροντας περίπου τα εξής:

«Καταρχήν, θέλω να πω ότι η οποιαδήποτε σχέση ξεκινήσει και συνεχίσει μαζί σας, κύριε Μπένο, είναι μοιραία. Νομίζω ότι σε αυτό το δωμάτιο θα συμφωνήσουμε όλοι σε αυτό. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να μην νιώσει ότι η σχέση μαζί σας προσωπικά, αλλά και με όλους τους ανθρώπους που εμπλέκονται στο “ΔΙΑΖΩΜΑ” είναι μοιραία, γιατί το ανθρώπινο δυναμικό που στηρίζει και υπηρετεί το φορέα σας είναι εξαιρετικά εκπαιδευμένο, έχει τρόπους και όραμα, και όλο αυτό ξεκινάει από εσάς. Νομίζω ότι αυτό είναι μια προσωπική σας υπόθεση και θέλω να σας συγχαρώ για αυτό και σαν έλληνας πολίτης, αλλά και σαν εκπρόσωπος του Ιδρύματος Ωνάση, που έχω την τιμή και τη χαρά να είμαι σήμερα εδώ μαζί σας. Νομίζω ότι είναι υποδειγματικός ο τρόπος λειτουργίας με τον οποίο οραματιστήκατε και συνεχίζετε ακούραστα αυτή την πρωτοβουλία».

Εν συνεχεία η κα Τσιότσιου, αναφερόμενη στο Ίδρυμα Ωνάση, σημείωσε ότι η παιδεία, ο πολιτισμός, η υγεία και η κοινωνική αλληλεγγύη βρίσκονται στο επίκεντρο των δράσεων του Ιδρύματος Ωνάση, εδώ και 40 χρόνια. Το Ίδρυμα Ωνάση, ακολουθώντας τη φιλοσοφία του εμπνευστή του Αριστοτέλη Ωνάση, επιλέγει με αναπτυξιακό, ουσιαστικό και αληθινά ευεργετικό κριτήριο τον παραλήπτη της κάθε δωρεάς του με γνώμονα τον πολλαπλασιασμό του οφέλους σε μεγαλύτερη κλίμακα. Οι χιλιάδες υποτροφίες σε Έλληνες φοιτητές για

σπουδές στη χώρα μας αλλά και στο εξωτερικό, οι εκατοντάδες υποτροφίες σε ξένους σπουδαστές και επιστήμονες που σχετίζονται με τη μελέτη του Ελληνικού πολιτισμού, το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών με το πλούσιο καλλιτεχνικό και εκπαιδευτικό της πρόγραμμα, το Θυγατρικό Ίδρυμά μας στις ΗΠΑ με το έντονο πολιτιστικό και μορφωτικό του έργο στην άλλη άκρη του Ατλαντικού αλλά και οι Διαλέξεις Ωνάση στο ΙΤΕ της Κρήτης με τους Νομπελίστες ομιλητές σε χιλιάδες Ελλήνων και Ευρωπαίων φοιτητών, το Αρχείο Καβάφη, οι Μαθητικές Ολυμπιάδες, η επένδυση στην Ειδική Αγωγή, τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που διαθέτει κάθε χρόνο κονδύλια για τεχνολογικό εξοπλισμό, εποπτικό και εκπαιδευτικό υλικό και πλήθος άλλων δράσεων, επιβεβαιώνουν αυτό το κριτήριο. Στόχος του Ιδρύματος είναι να βοηθήσει τους ανθρώπους της κοινωνίας μας να προχωρήσουν ένα βήμα παρά πέρα από αυτό που καθορίζει η οικονομική και κοινωνική τους καταγωγή. Και να τους δώσει πραγματικά και ουσιαστικά εφόδια για αυτό, ώστε να χτίσουν και να εξελίξουν τη ζωή τους πάνω σε γερά θεμέλια.

Στο σημείο αυτό η κα Τσιότσιου ανέφερε ότι υπάρχει σύγκλιση στη φιλοσοφία των δράσεων του Ιδρύματος Ωνάση με τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει και υλοποιεί το «ΔΙΑΖΩΜΑ». Επίσης, επισήμανε ότι μετά και τη σημερινή συνάντηση – κατά την οποία είχε τη χαρά να ακούσει και από τα εταιρικά μέλη πώς συνδέονται με το «ΔΙΑΖΩΜΑ» - είναι πολύ σημαντικό το Ίδρυμα και το «ΔΙΑΖΩΜΑ» να συζητήσουν, να σκεφτούν και να μελετήσουν πιθανούς κοινούς τόπους και σημεία δράσης, είτε έχουν σχέση με την παιδεία είτε με τον πολιτισμό.

Τέλος, η κα Τσιότσιου επισήμανε ότι το Ίδρυμα Ωνάση πραγματοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα εκτός Αθηνών, ενισχύοντας περιφερειακούς εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς, ως εκ τούτου, ενδιαφέρεται να παρακολουθήσει την εξέλιξη του προγράμματος της Ηλείου, αλλά και των άλλων περιοχών, όπου αναπτύσσεται η δράση Πολιτιστικές Διαδρομές στα αρχαία θέατρα» του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, προκειμένου να εξεταστεί η πιθανότητα μελλοντικών συνεργασιών.

Στο σημείο αυτό ο κος Μπένος μετέφερε και το χαιρετισμό του κυρίου Γιώργου Αγουρίδη, ο οποίος είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Νιάρχος.

Εν συνέχεια έδωσε το λόγο στην κα Ελίνα Κουντούρη, διευθύντρια ενός νεοσύστατου φορέα, του Οργανισμού ΝΕΟΝ.

Η κα Κουντούρη, αφού ευχαρίστησε τον κ. Μπένο για την πρόσκληση, παρουσίασε αρχικά τον Οργανισμό ΝΕΟΝ και τις δράσεις του.

Ανέφερε, λοιπόν, ότι ο Οργανισμός ΝΕΟΝ ιδρύθηκε το 2013 και ενεργοποιείται στο σύγχρονο πολιτισμό, τη σύγχρονη σκέψη και τη σύγχρονη τέχνη. Σημείωσε δε ότι ο οργανισμός δεν έχει δικό του χώρο και ότι ενεργοποιεί το δημόσιο χώρο μέσω της σύγχρονης τέχνης.

Τέλος, ανέφερε ότι ο Οργανισμός ΝΕΟΝ και το «ΔΙΑΖΩΜΑ» ήρθαν σε επαφή, γιατί και οι δύο φορείς βλέπουν τον πολιτισμό και τη σύγχρονη τέχνη ως ζωντανό οργανισμό, και αναζητούν τρόπους για το πώς θα μπορούσε μέσα από τα μνημεία, τα οποία εντάσσονται στο αστικό περιβάλλον, να ενταχθεί και η σύγχρονη τέχνη.

Ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά την κα Κουντούρη και ανέφερε εν συνέχεια ότι στη συνάντηση εκπροσωπείται από τον κο Σωτήρη Λαγανόπουλο, γραμματέα, και το Ίδρυμα Μποδοσάκη, που είναι και εταιρικό μέλος του σωματείου.

Αμέσως μετά, ο κος Μπένος ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους ότι η ημερομηνία για τη συνάντηση του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» με τα Εταιρικά του μέλη δεν επελέγη τυχαία, αλλά μετά από πρόταση της κ. Τέτης Χατζηνικολάου, μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του σωματείου, καθώς η 18^η Απριλίου είναι η Παγκόσμια Ημέρα των Μνημείων. Συνεπώς, ο κος Μπένος αφιέρωσε το γονιμοποιό αυτό διάλογο στα μνημεία.

Στο σημείο αυτό ο πρόεδρος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» έδωσε το λόγο στο βουλευτή και ιδρυτικό μέλος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», κ. Νίκο Ορφανό.

Ο κος Ορφανός ανέφερε περίπου τα εξής:

«Είχα ξεχάσει ότι είμαι Βουλευτής εδώ και τρεις ώρες και ότι παρευρίσκομαι εδώ ως ιδρυτικό μέλος, δεν έχω προετοιμαστεί να μιλήσω, είχα προετοιμαστεί να ακούσω ως επί το πλείστον.

Εμείς είμαστε πάρα πολύ κοντά στο Διάζωμα, όχι επειδή είμαι ιδρυτικό μέλος, αλλά γιατί για εμάς αυτό είναι μια μελλοντική πορεία, ούτως ώστε αυτή η κλισέ φράση ότι ο πολιτισμός είναι η βαριά βιομηχανία της Ελλάδας να πάρει επιτέλους κάποιο νόημα, διότι αυτή τη στιγμή δεν έχει για εμάς κάποιο νόημα έτσι όπως λέγεται στο δημόσιο λόγο.

Ίσως για να κερδίσει χρόνο, να πρέπει να συμπράξει με κάποιες εταιρείες και να συνεργαστεί με τον ιδιωτικό τομέα. Δεν είναι καθόλου κακό. Με καθαρούς κανόνες. Γιατί πιστεύουμε ότι στον επανακαθορισμό της σχέσης, όχι μόνο της χορηγίας αυτής καθ' αυτής, αλλά και της σχέσης ανάμεσα στην πολιτεία και στους χορηγούς, που κακά τα ψέματα είναι συκοφαντημένη, είναι δαμινοποιημένη για μια μερίδα της κοινωνίας.

Με μεγάλη μου χαρά βλέπω κάτι, το οποίο ήδη το ήξερα, ότι οι περισσότερες εταιρείες που θέλουν να εμπλακούν σε αυτό το πλαίσιο της εταιρικής ευθύνης, έτσι όπως το ορίζει το Διάζωμα, δίνουν πολύ μεγάλο βάρος στη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών και στην ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων τους.

Πρέπει, λοιπόν, αυτό να διαδοθεί και να συναντηθούν αυτές οι δύο δυνάμεις, διότι έτσι θα καταφέρουμε να επιτύχουμε αποτελέσματα μετρήσιμα και συγκεκριμένα και εκεί τελικά μπορούμε όλοι να συναντηθούμε, ξεπερνώντας τους προσωπικούς μας -ισμούς, για να μη μιλήσω για ιδεολογίες και μας πουν πάλι ότι λέμε για υπερβάσεις.

Δεν θέλω να επεκταθώ και να σας τρώω τον χρόνο, γιατί είναι πολύ περιορισμένος, το ξέρω. Θέλω μόνο να προτείνω μια ιδέα για να ελαφρύνω το κλίμα.

Στο application που είπατε, ιδίως αυτό που είδα στη ZARA για τα ενδύματα, θα ήταν πολύ ενδιαφέρον λοιπόν ο επισκέπτης αντί να βλέπει πάνω του τα αρχαία ενδύματα, να βλέπει και ενδύματα από τις παραστάσεις που έχουν παιχτεί στα αρχαία θέατρα. Να βλέπει πάνω του, ας πούμε, τα κοστούμια του Κλεόβουλου Κλώνη, του Αντώνη Φωκά, του Γιάννη Μετζικώφ. Και σε άντρες και σε γυναίκες, μια θεατρική ιδέα. Να συνδέεται με αυτόν τον τρόπο, η γνώση με την καθημερινότητα».

Ο κος Μπένος ευχαρίστησε τον κο Ορφανό και εν συνεχεία έδωσε το λόγο στον κο Γιώργο Γκόνο, παιδικό του φίλο και διευθύνοντα σύμβουλο μιας σπουδαίας πολυεθνικής εταιρείας, της McCain HELLAS Ε.Π.Ε., η οποία είναι και εταιρικό μέλος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ».

Αρχικά ο κος Γκόνος έδωσε το λόγο στην κα Ξανθή Παπαδάκη, την οποία αποκάλεσε «βραχίονα της εταιρικής μας κοινωνικής ευθύνης».

Η κα Παπαδάκη ευχαρίστησε τον κ. Σταύρο Μπένο για την πρόσκληση, αλλά και τον κο Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλο για τη φιλοξενία.

Εισαγωγικά η κα Παπαδάκη ανέφερε τα εξής: «Αυτό που εισπράττω σήμερα σε αυτή την αίθουσα είναι η μετουσίωση αυτού που έλεγε ο Αριστοτέλης για την ηθική. Καθιστώντας την μια επιστήμη, στην οποία πρέπει να εντυφλήσουμε, όχι για να αποκτήσουμε γνώση για τη γνώση, αλλά να αποκτήσουμε γνώση που καθορίζει τις πράξεις μας. Δηλαδή, κάθε πράξη να γίνεται για καλό. Αυτό γίνεται εδώ σήμερα και σας ευχαριστούμε πολύ για αυτό».

Αμέσως μετά η κα Παπαδάκη επισήμανε ότι τη McCain και το «ΔΙΑΖΩΜΑ» τους συνδέει ένας κοινός κώδικας αξιών.

«Οι αξίες της McCain, συνέχισε η κα Παπαδάκη, είναι η αυθεντικότητα: θέλουμε να είμαστε αληθινοί, να ακούμε γενναιόδωρα και αυτό είναι σπουδαίο και το προσπαθούμε πολύ. Κυρίως, όμως, θέλουμε να δημιουργούμε ένα μέλλον βιώσιμο για εμάς και για τους ανθρώπους που είναι ομόκεντροι κύκλοι μας, να έχουμε μια σχέση εμπιστοσύνης τόσο με τους συναδέλφους, όσο και με τους εμπορικούς μας εταίρους και μετόχους μας.

Το «ΔΙΑΖΩΜΑ» ξαφνικά έβαλε στη ζωή μας με έναν υπέροχο τρόπο, βγάζοντάς τη από αυτά τα μεγάλα και δερματόδετα, βιβλία μια επιστήμη συγκλονιστική, την αρχαιολογία. Και ξαφνικά το επιστημονικό έρχεται και μετουσιώνεται με αυτή την αγάπη σε κάτι απτό, σε κάτι που μπορούμε να το αγγίξουμε. Και μαθαίνουμε υπέροχα.

Μέσα λοιπόν από αυτό το όραμα του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», αναγνωρίζουμε αξίες, όπως είναι, αυθεντικότητα, η αφοσίωση, το θάρρος και το πείσμα για την ευόδωση του οράματος, η συνεργατικότητα, η εμπιστοσύνη, η διαφάνεια, ο εθελοντισμός και τελικά, η ελπίδα για κάτι καλύτερο».

Εν συνεχεία η κα Παπαδάκη εστίασε στην αυθεντικότητα, η οποία αποτέλεσε την αφορμή για ένα συγκεκριμένο διαφορετικών, κοινωνικών, πολιτικών και ακαδημαϊκών ομάδων, αλλά και μονάδων που ήρθαν κοντά χάρη στο «ΔΙΑΖΩΜΑ» και τον κο Μπένο.

Στο σημείο αυτό, αναφέρθηκε στη κοινή εφαρμογή «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» και McCain, η οποία συνδέει τα πέντε στάδια της ανάδειξης του αρχαίου θεάτρου που είναι οι γεωφυσικές έρευνες, οι απαλλοτριώσεις, οι ανασκαφές, οι μελέτες αποκατάστασης και οι εργασίες αποκατάστασης με τον κύκλο παραγωγής της πατάτας, τα πέντε στάδια δηλαδή που απαιτούνται για να γίνει από φυσικό προϊόν βρώσιμο. Επίσης, σημείωσε ότι θα δημιουργηθεί και ένα σχετικό με τα παραπάνω site, το οποίο θα περιλαμβάνει ένα παιχνίδι, ώστε να μαθαίνει κανείς βιωματικά.

Κλείνοντας, η κα Παπαδάκη αναφέρθηκε σε ένα νέο project εταιρικής κοινωνικής ευθύνης της McCain, απευθυνόμενο σε μικρούς αποκλεισμένους παραγωγούς, το οποίο παρουσίασε αναλυτικότερα ο κος Γκόνος.

Ο κος Γκόνος πληροφόρησε τους παρευρισκόμενους ότι η Εταιρεία έχει διαλέξει ένα απομακρυσμένο κομμάτι της ελληνικής γης, την ορεινή Αριδαία, όπου 25 αγρότες θα καλλιεργήσουν υπό την εποπτεία της McCain 1.000 στρέμματα πατάτας και θα εκπαιδευθούν, ώστε να γίνουν πραγματικοί επιχειρηματίες. Εν συνεχεία ο κος Γκόνος παρουσίασε αναλυτικά τα βήματα της παραπάνω διαδικασίας:

«Πρώτον, θα τους δώσουμε πιστοποιημένους σπόρους. Η McCain αγοράζει στην Ευρώπη 60.000 τόνους σπόρους. Θα δώσουμε σε αυτούς τους αγρότες 50 τόνους δικούς μας πιστοποιημένους σπόρους. Θα τους εκπαιδεύσει η Αμερικανική Γεωργική Σχολή, για το τι

πρέπει να κάνουν και πως να γίνουν σωστοί επιχειρηματίες στη γη τους. Θα τους δώσουμε φυτοφάρμακα, με έναν πολύ ελεγχόμενο τρόπο. Και τέλος θα τους φέρουμε σε επικοινωνία με το οργανωμένο εμπόριο. Το συναρπαστικό είναι ότι σε αυτόν τον αγώνα, ο οποίος είναι άγνωστος και δύσκολος, περιοριζόμαστε και υποστηρίζουμε από λίγους, αλλά πραγματικά ουσιαστικούς συνεργάτες».

Εν συνεχεία ο κος Γκόνος απαρτίθησε τους φορείς και τους ανθρώπους που αγάλιασαν το πρόγραμμα αυτό από την πρώτη στιγμή: τον κο Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλο, το Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, πρόεδρος του οποίου είναι η κα Μαρία Αλεξίου, επικεφαλής της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του Τιτάνα, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του δικτύου, κα Αλεξία Μαχαίρα από τον ΑΒ, κο Νίκο Μέλιο από την Εθνική Τράπεζα και κα Ξανθή Παπαδάκη από τη McCain, την Αμερικανική Γεωργική Σχολή, τον ΑΒ Βασιλόπουλο, την Τράπεζα Πειραιώς, τη μεγάλη γερμανική εταιρεία, BASF.

«Φίλε Σταύρο, συνέχισε ο κος Γκόνος, πρέπει να σου πω ότι είμαστε και η McCain και το «ΔΙΑΖΩΜΑ» απόφοιτοι με επιτυχία του ίδιου Διοικητικού Συμβουλίου, δηλαδή του Διοικητικού Συμβουλίου της Πέμπτης, με το οποίο εγκρίθηκε η βοήθεια του Ιδρύματος «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ» και για εμάς και για εσάς. Άρα, θα είμαστε συμμαθητές».

Στο σημείο αυτό ο κος Γκόνος εξέφρασε την πεποίθησή του ότι από την κίνηση αυτή θα ωφεληθεί καταρχήν ο καταναλωτής και οι τοπικές κοινωνίες, αλλά και η πανίδα και η βιοποικιλότητα.

Τέλος, τόνισε ότι με τη βοήθεια και τη συνεργασία του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» η McCain δεν θα περιοριστεί μόνο στο αργιλώδες κομμάτι του εδάφους, αλλά θα επεκταθεί και στα υπερκείμενά του, δηλαδή τα μνημεία.

Ακολούθως, ο κος Σταύρος Μπένος έδωσε το λόγο στην κα Αλεξία Μαχαίρα, διευθύντρια επικοινωνίας και βιωσιμότητας της ΑΒ Βασιλόπουλος, αφού ευχαρίστησε τους κ.κ. Παπαδάκη και Γκόνο για τους «ποιητικούς» τους λόγους.

Αρχικά η κα Μαχαίρα ανέφερε ότι υπήρχε ένα κόλλημα με την εταιρεία ΑΒ Βασιλόπουλος, διότι στη δική τους στρατηγική εταιρικής κοινωνικής ευθύνης δεν συμπεριλαμβάνεται ούτε ο πολιτισμός, ούτε ο αθλητισμός, αλλά οι άνθρωποι, τα προϊόντα και το περιβάλλον. Ωστόσο, η κα Μαχαίρα συμπλήρωσε ότι, πριν από πέντε χρόνια, και, μετά από επίσκεψη του κου Μπένου στα γραφεία της εταιρείας, οι άνθρωποι της ΑΒ Βασιλόπουλος μαγευτήκαν από τις δράσεις του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», αποφάσισαν να εντάξουν άτυπα και τον πολιτισμό στην πολιτική τους και να γίνουν εταιρικό μέλος του σωματείου.

Εν συνεχεία η κα Μαχαίρα ανέφερε ότι η ΑΒ Βασιλόπουλος ως εταιρεία τυγχάνει να έχει πολύ δυνατά μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ένα mobile application, εφαρμογή δηλαδή για Smartphone, μέσα από τα οποία προβάλλουν ήδη τα «ΔΙΑΖΩΜΑ» και τις δράσεις του, καθώς και τα αρχαία θέατρα στο μεγάλο δίκτυό τους. Τέλος, η κα Μαχαίρα ευχαρίστησε για την πρόσκληση και ευχήθηκε καλή επιτυχία.

Αμέσως μετά ο κος Σταύρος Μπένος ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους ότι στο σημείο αυτό πρέπει σιγά σιγά να ολοκληρωθεί η 2^η συνάντηση με τα Εταιρικά Μέλη και ζήτησε συγγνώμη από τους ανθρώπους που είχαν προετοιμαστεί για να μιλήσουν και δεν υπάρχει η δυνατότητα χρόνου να τους δοθεί ο λόγος.

Ακολούθως αναφέρθηκε ονομαστικά και τιμητικά σε αυτούς. Πρόκειται για την κα Μαίρη Μπελογιάννη, η οποία έχει όλο το εύρος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του σωματείου, τον κο Κώστα Κωνσταντινίδη, που βοηθά στο κομμάτι του ψηφιακού πολιτισμού, τον κο

Θεόδωρο Καρούνο, εκπρόσωπο της εταιρείας Ελεύθερου Λογισμικού, Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα, με την οποία συνεργάζεται το «ΔΙΑΖΩΜΑ», την κα Κουράφα από το ταξιδιωτικό γραφείο *Somewhere we know* που διοργανώνει την πολιτιστική διαδρομή στα αρχαία θέατρα της Ηλείου και τον κο Πρόδρομο Τσιαβό, σπουδαίο νομικό, με εξειδίκευση στα θέματα της πνευματικής ιδιοκτησίας και του αρχαιολογικού νόμου.

Προτού ολοκληρωθεί η διαδικασία ο πρόεδρος, κος Σταύρος Μπένος, έδωσε το λόγο στους καθηγητές Κλασικής Αρχαιολογίας, κ.κ. Βασίλη Λαμπρινουδάκη, γενικό γραμματέα του σωματείου και Πέτρο Θέμελη, αντιπρόεδρο του σωματείου.

Ο κος Λαμπρινουδάκης ανέφερε περίπου τα εξής:

«Με την ευκαιρία της σημερινής μας συνάντησης, την οποία χαρακτηρίζει το κοινό μας ενδιαφέρον και η κοινή μας έγνοια για την πολιτισμική μας κληρονομιά, η οποία αποτελεί ένα κατεξοχήν δημόσιο αγαθό, θα ήθελα να διατυπώσω κάποιες σκέψεις σχετικά με την έννοια γενικά του δημόσιου αγαθού και των συλλογικών και ατομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν για την προστασία του.

Η λέξη δημόσιον αντιπροσωπεύει μια κατεξοχήν δημοκρατική έννοια. Σημαίνει αυτό που ανήκει στον δήμο, δηλαδή στο λαό. Η αρχαία λέξη δήμος ή δάμος στα δωρικά, που εμφανίζεται ήδη από τον Όμηρο, παράχθηκε από το ρήμα δαίω, που σημαίνει διαιρώ, διαμοιράζω, και αρχικά σήμαινε τις επιμέρους κοινότητες, άρα τον απλό λαό.

Το δημόσιον είναι λοιπόν μια κατεξοχήν δημοκρατική έννοια. Ας δούμε επομένως πρώτα, πως γινόταν αντιληπτό και πως εφαρμοζόταν το δημόσιο στην αρχαία Ελλάδα, η οποία και γέννησε τη δημοκρατία: Στην αρχαία πόλη ο κάθε πολίτης αποτελούσε ένα από τα πολλά κύτταρα της πόλης. Ένωθε ότι ανήκε οργανικά στο σύνολο των πολιτών και ότι το συμφέρον του ήταν το κοινό συμφέρον της πόλης. Αυτό σήμαινε πολίτης. Πολίτης δεν ήταν εκείνος που κατοικούσε στην πόλη, αλλά αυτός που αποτελούσε οργανικό μέλος μιας ζωντανής συντεταγμένης κοινωνίας. Και ο ιδανικός πολίτης ήταν εκείνος που είχε και απολάμβανε το δικαίωμα στη χρήση των δημοσίων αγαθών, από την ελευθερία μέχρι την παιδεία και τον πλούτο της πόλης, αλλά συγχρόνως αναγνώριζε και πραγματοποιούσε την υποχρέωση να συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις στην προστασία και την ανάπτυξη αυτών των αγαθών. Είναι πολύ χαρακτηριστικά τα λόγια που βάζει σχετικά ο Λουκιανός στο στόμα του Σόλωνα: Άκουσε τις απόψεις μας για την πόλη και τους πολίτες. Πόλη εμείς δεν θεωρούμε τα οικοδομήματα, όπως για παράδειγμα τα τείχη, τα ιερά και τους νεωσοίκους. Αυτά αποτελούν ένα είδος σώματος ..., για να δέχονται και να προστατεύουν τους πολίτες. Όλο το βάρος το δίνουμε στους πολίτες, γιατί αυτοί είναι που γεμίζουν την πόλη, σχεδιάζουν και εκτελούν το κάθε τι και την προστατεύουν, όπως περίπου δηλαδή είναι για καθένα από μας η ψυχή.

Το πιο χαρακτηριστικό δείγμα συμβολής του αρχαίου πολίτη στην παραγωγή και προστασία δημόσιου αγαθού είναι οι λειτουργίες που διαμόρφωσε το δημοκρατικό πολίτευμα της αρχαίας Αθήνας, δηλαδή η ανάληψη από πλούσιους πολίτες – ιδιώτες θα λέγαμε σήμερα – των δαπανών για τη συντήρηση πολεμικών πλοίων, για δημόσιες αποστολές, για την παράθεση κοινών γευμάτων και για δραστηριότητες πολιτισμού, όπως η εκπαίδευση στα γυμνάσια και η συγκρότηση χορών για το θέατρο, απ' όπου παράγεται και η λέξη χορηγία. Ίσως κακώς η σημερινή χορηγία, γλωσσικά τουλάχιστον, παραπέμπει μόνο στο τελευταίο αυτό είδος της αρχαίας λειτουργίας. Ο όρος λειτουργία θα ταίριαζε πολύ περισσότερο στο εύρος και τον χαρακτήρα της σημερινής χορηγίας. Γιατί παράγεται αφ' ενός από τη λέξη λαός, ιων. λεώς και επίθετο λείτος-λείτος, δηλαδή ο ανήκων στο λαό, ο δημόσιος, και αφετέρου από τη λέξη έργον. Δηλαδή όλη μαζί η λέξη σημαίνει την παραγωγή έργου ωφέλιμου για το λαό, δημόσιου έργου. Πρέπει να σημειωθεί ότι η λειτουργία απέφερε στην

αρχαία πόλη ηθικά κυρίως οφέλη σ' αυτόν που την προσέφερε. Τα πολλά χορηγικά μνημεία που σώζονται δείχνουν την δημόσια προβολή τέτοιων πράξεων και οι ανάλογες τιμητικές επιγραφές δείχνουν την κοινωνική εκτίμηση, την αποδοχή και την ευγνώμονα αναγνώριση της προσφοράς των λειτουργών. Αργότερα, στα κλασικά όμως ακόμη χρόνια, εφαρμόστηκε ένας παρόμοιος θεσμός, των επιδόσεων, δηλαδή η εθελοντική προσφορά δωρεών από πλουσίους, οι οποίοι ανταμείβονταν γι' αυτές επίσης με τιμητικά ψηφίσματα.

Η χορηγία με τη γενική της έννοια της εξυπηρέτησης του δημόσιου αγαθού επιβίωσε – αν και χωρίς θεσμική υποστήριξη – και ασκήθηκε στο πλαίσιο των εκάστοτε πολιτικών, κοινωνικών και ιδεολογικών δομών και στο Βυζάντιο και στην Τουρκοκρατία. Άρχοντες, ιερωμένοι, πλούσιοι έμποροι, οικογένειες αλλά και συντεχνίες προώθησαν τη θρησκευτική αρχιτεκτονική κτίζοντας ναούς, χρηματοδότησαν τη ζωγραφική διακοσμώντας τους, και αγόρασαν και έσωσαν ή χρηματοδότησαν την παραγωγή πολύτιμων παλαιών χειρόγραφων.

Και εδώ η ιδιωτική δωρεά διατήρησε άθικτη την έννοια της παραγωγής έργου ωφέλιμου για το λαό, παραγωγής ή προστασίας δημόσιου αγαθού. Οι ευεργέτες, όπως χαρακτηριστικά λεγόταν για τους Ηπειρώτες δωρητές, διέθεταν το «κοινόν θησαύρισμα του Γένους». Ο δωρητής πρόβαλλε συχνά με προσωπογραφία ή με επιγραφή την πράξη του και κέρδιζε την κοινωνική εκτίμηση, όπως φαίνεται από τους χαρακτηρισμούς που του αποδίδονταν σε αναμνηστικά κείμενα.

Παραλείπω τους μεγάλους ευεργέτες του πρώιμου νεοελληνικού κράτους (Βαλλιάνοι, Δομπόλης, Σίνας κ.ά.), για να καταλήξω στη σύγχρονη εποχή, κατά την οποία η χορηγία από ιδιώτες έχει πάλι θεσμοθετηθεί στην Ελλάδα με νόμο (3525/ 2007). Η εξέλιξη αυτή, όσο κι' αν ο νόμος περιλαμβάνει και δυσλειτουργικές ρυθμίσεις, στη γενική της θεώρηση βασίζεται στην ίδια αντίληψη του δικαιώματος του πολίτη στα δημόσια αγαθά και του χρέους του για τη διαχείρισή τους, που συνέλαβε η αρχαία δημοκρατία και που επικρατεί πλέον διεθνώς, όπως παραδείγματος χάριν εκφράζεται στην επικυρωμένη και από την Ελλάδα Σύμβαση για την Προστασία και την Προώθηση της Πολυμορφίας των Πολιτιστικών Εκφράσεων της UNESCO, όπου διαβάζουμε (άρθ.11): Τα Μέρη αναγνωρίζουν το θεμελιώδη ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων. Τα Μέρη ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στις προσπάθειες τους, για να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας Σύμβασης.

Ήδη το αναθεωρημένο το 2008 Σύνταγμα της Δημοκρατίας μας στο άρθρο 24 τονίζει: «**Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός**». Ο ισχύων Νόμος (3028/2002, άρθ. 3) «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς» επισημαίνει ότι «η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας συνίσταται» - εκτός των άλλων – και «στην ευαισθητοποίηση των πολιτών». Και στην αιτιολογική έκθεση για τον Νόμο περί χορηγιών διαβάζουμε: «Με την προώθηση του θεσμού της πολιτιστικής χορηγίας ... αναδεικνύεται η στενότερη συνεργασία των πολιτών και των επιχειρήσεων με τους πολιτιστικούς φορείς. ... Η πολιτιστική χορηγία αποτελεί ένα είδος κοινωνικής ανταπόδοσης του χορηγού προς την κοινωνία μέσα στην οποία δραστηριοποιείται και ως εκ τούτου βελτιώνει τη δημόσια εικόνα του. Από την άλλη πλευρά οι πολιτιστικοί φορείς κερδίζουν μια ακόμη πηγή χρηματοδότησης, αλλά και περισσότερη ανεξαρτησία, καθόσον με τις χορηγίες πιθανόν να διευκολύνονται δράσεις, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να υποστηριχθούν, όταν η κρατική επιχορήγηση αποτελεί τη μοναδική πηγή χρηματοδότησής τους».

Βλέπουμε λοιπόν ότι τα δημόσια αγαθά, και επομένως και τα πολιτιστικά, δεν είναι απλώς κρατικά, όπως ίσως θα τα παρερμήνευε κανείς με μια συνηθισμένη ταύτιση Δημοσίου και Κράτους, αλλά είναι ακριβώς δημόσια, με την έννοια που είδαμε ότι διατρέχει απ' αρχής μέχρι σήμερα τη δημοκρατική, θεσμοθετημένη ή μη, σκέψη και πράξη, αυτή δηλαδή του

προσωπικού δικαιώματος του πολίτη στο, και του χρέους προς το δημόσιο αγαθό. Αυτός που θεωρεί καθήκον του ότι εκτός από τη χρήση και τη βίωση του δημόσιου αγαθού έχει και το χρέος να συμβάλει ανάλογα με τις δυνατότητές του, ατομικά ή συλλογικά, στην προστασία και την προαγωγή αυτού του αγαθού θα είναι πάντοτε ο ιδανικός πολίτης»

Αμέσως μετά ο κος Πέτρος Θέμελης ανέφερε περίπου τα εξής:

«Νομίζω ότι το δίλημμα: Προστασία ή Χρήση των μνημείων είναι ψευδές, γιατί δεν υφίσταται κατ' ουσία σύγκρουση αξιών. Η απάντηση, πιστεύω, πρέπει να είναι: Προστασία και Χρήση.

Η προστασία (από ένα και μόνο φορέα, το Υπουργείο Πολιτισμού κατά προτίμηση) των φυσικών χαρακτηριστικών ενός τόπου, της άγριας πανίδας και των μνημείων γενικώς της φύσης και του ανθρώπου, μπορεί να συμβαδίζει με την αναψυχή, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών. Η ελιτίστικη εκδοχή έχει την εξής στρατηγική: σώστε τα μνημεία – κρατείστε μακριά τους ανθρώπους. Οι επισκέπτες ωστόσο δεν μπορεί να μένουν έξω από το φράκτη των αρχαιολογικών χώρων, να βλέπουν από μακριά τα αρχαία θέατρα, να σταματούν στην κλειδωμένη πόρτα των ναών και των μοναστηριών. Είναι αναγκαίο να τους προσφέρεται ανα-ψυχή σε συνδυασμό με γνώση για τα μνημεία και την αξία τους, αναψυχή που να συνάδει βέβαια με τον χαρακτήρα τους.

Όταν τίθεται στις πραγματικές του διαστάσεις το δίλημμα μεταξύ προστασίας και χρήσης, όταν δηλαδή όντως κινδυνεύει το μνημείο, τότε πρέπει οπωσδήποτε να υπερισχύει η προστασία και να λαμβάνονται άμεσα τα κατάλληλα μέτρα στερέωσης και συντήρησης.

Μεταξύ των εταίρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης πιστεύω και της χώρας μας, επικρατεί τα τελευταία χρόνια η αντίληψη μιας νέας σχέσης μνημείου και κοινού, μιας σχέσης που πέρασε τελικά και στο άρθρο 3 του ισχύοντος Αρχαιολογικού Νόμου 3028/2002, όπου αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας συνίσταται κυρίως στην ανάδειξη και την ένταξη της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή, στην παιδεία, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την πολιτιστική κληρονομιά.

Τα μνημεία όλων των εποχών και οι αρχαιολογικοί χώροι προστατεύονται αποτελεσματικότερα όταν αποτελούν μέρος της ζωής των πολιτών, όταν αναδεικνύονται σε πόλους έλξης και παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης, όταν δεν παραμένουν κενά κελύφη περιχαρακωμένα, αφήνοντας έξω τους πολίτες, αλλά ενταγμένα στη σύγχρονη ζωή εξακολουθούν να λειτουργούν και να γεμίζουν από πολύχρωμα πλήθη.

Η σύγχρονη πολιτιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενθαρρύνει επενδύσεις σε πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς που συμβάλουν στην πάταξη της ανεργίας, στην κοινωνική ευημερία και στη λεγόμενη οικονομία της ευτυχίας (economics of happiness), η οποία συνδέεται άρρηκτα με τις νέες μορφές διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Πιστεύω, μεταξύ άλλων, ότι μείζονος σημασίας και υψηλής επισκεψιμότητας αρχαιολογικοί χώροι πρέπει να γίνουν ανταγωνιστικοί, να αυτονομηθούν υπό κρατικό έλεγχο, και να εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητά τους όχι με συνεχείς κρατικές επιχορηγήσεις, αλλά με αύξηση και συνετή διαχείριση των εσόδων τους και με συνέργειες.

Ο επισκέπτης των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων λαμβάνεται σήμερα σοβαρά υπόψη. Καθοδηγείται παιδευτικά, αλλά αφήνεται ταυτόχρονα ελεύθερος να επιλέγει και να κατανοεί. Καθώς βιώνει τα αντικείμενα του παρελθόντος στο μνημειακό και το μουσειακό περιβάλλον, πρέπει να μπορεί να ξεπερνά το φράγμα του χρόνου από το σήμερα στο χθες και

να αναπλάθει το παρελθόν μέσα από τις εικόνες που του προσφέρονται κατάλληλα επεξεργασμένες από τους ειδικούς.

Οι απόψεις της γενιάς του 30' για την αξία όχι μόνο της αρχαιότητας αλλά και του νεοελληνικού πολιτισμού και της σύγχρονης δημιουργίας βρήκαν συνεχιστές που κατάφεραν με επιμονή, πίστη και αγώνες να κάνουν πράξη το όραμά τους. Το Βυζάντιο, η νεοελληνική τέχνη, η σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία αντιμετωπίζονται ισότιμα με την αρχαιότητα (προϊστορική, αρχαϊκή, κλασική, ρωμαϊκή). Είναι προφανής η στροφή και του Υπουργείου Πολιτισμού προς τις σύγχρονες τάσεις τόσο στο πνεύμα του Νόμου που αναφέραμε παραπάνω, όσο και στην πράξη με εκθέσεις και ποικίλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις σε κρατικά μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, μεσαιωνικά κάστρα και παραδοσιακούς οικισμούς. Οι αρχαιολόγοι δεν είναι πια μονόπλευροι κλασικιστές, έχουν διευρύνει τον ορίζοντά τους στην εκτίμηση των μνημείων όλων των εποχών και έχουν αναγνωρίσει ταυτόχρονα τη μεγάλη οικονομική αξία του Πολιτισμού».

Τέλος, ο κος Σταύρος Μπένος, αφού ευχαρίστησε θερμά τους δύο καθηγητές για τις εμπνευσμένες – όπως πάντα – τοποθετήσεις τους, έδωσε το λόγο στην κα Νάντια Δρακούλα, νομικό, συγγραφέα και παραγωγό, η οποία έχει επιμεληθεί εθελοντικά το crowd funding για το πρόγραμμα της Επιδαύρου. Η κα Δρακούλα ανέφερε ότι το crowd funding είναι μια εναλλακτική πρόταση χορηγίας, όπου πολλοί δωρητές δίνουν από λίγα, προσδίδοντας στο πρόγραμμα πιο κοινωνικό χαρακτήρα. Εν συνεχεία, η κα Δρακούλα έδειξε το video που έχει δημιουργηθεί για το πρόγραμμα crowd funding της Επιδαύρου, το οποίο αποτελεί μια ευγενική προσφορά του σκηνοθέτη, κο Βαγγέλη Ευθυμίου.

Τελειώνοντας, ο πρόεδρος, κος Σταύρος Μπένος, ζήτησε να προβληθεί ένα video που έχει δημιουργηθεί για την προβολή του Costa Navarino.

Οι εργασίες της 2^{ης} συνάντησης του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» με τα Εταιρικά του μέλη στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκαν. Ο κος Μπένος ευχαρίστησε θερμά όλους όσους συμμετείχαν σε αυτή και τους κάλεσε από αύριο κιόλας, όλοι μαζί, να αρχίσουν να υλοποιούν όλα αυτά που ειπώθηκαν.